

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati peti vrst à Din 4. — Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nov položaj na Balkanu

Napovedana skupna deklaracija bolgarske in turške vlade o medsebojnem zaupanju in prijateljstvu je bila včeraj podpisana — Zvezna pogodba med Anglijo in Turčijo ter balkanski pakt ostaneta še naprej v veljavi, pa tudi Bolgarija ni odpovedala svojih pogodbenih obveznosti z drugimi državami

Ankara, 18. febr. AA. (Anatolska agencija). Turški zunanji minister Saradzoglu in bolgarski pooblaščen minister v Ankari Kirov sta podpisala včeraj bolgarsko-turško deklaracijo, ki se glasi:

Turška in bolgarska vlada sta ugotovili srečne rezultate na podlagi izmenjave stališč, do katerih je večkrat prišlo zaradi dolgotrajne smeri njune zunanje politike v odnosu do njihovih vzajemnih interesov, kakor tudi o njihovih skupnih ciljih, da ohranita medsebojno zaupanje in prijateljstvo med obema državama. Zvesti ostaneta svoji prijateljskemu paktu, ki potrjuje nedotakljivost miru ter iskreno in večno prijateljstvo med Turčijo in Bolgarijo. V želji da bi druga proti drugi nadaljevala s to politiko zaupanja, ki je v najtežjih trenutkih zagotovila mir v medsebojnih sporih, splošnoju njihovih varnosti, sta sklenili začeti z novo izmenjavo stališč v luči dogodkov ter sta prišli do soglasja v naslednjih točkah, brez posledic za njune pogodbenne obveznosti z drugimi državami:

1. Turčija in Bolgarija smatrat kot nesprenemljivi temelji svoje zunanje politike to, da se vzdržita slehernega napada.

2. Obe vladi, ki sta preželi najbolj prijateljskih namenov druga proti drugi, sta tudi odločili, da ohranita in še bolj poglobita razumevanje v medsebojnih odnosih dobrega sosedstva.

3. Obe vladi izjavljata, da sta pripravljene najti odgovarjajoči način, da se bodo trgovinski odnosi med obema državama v največji meri razmahnil v skladu z njihovimi gospodarskimi potrebami.

4. Obe vladi gojita upanje, da bo tudi tisk obeh držav prevzel čustvo prijateljstva in medsebojnega zaupanja, kateremu daje ta deklaracija novo obliko.

Optimizem turških in bolgarskih državnikov

Ankara, 18. febr. AA. (Anatolska agencija). Po podpisu bolgarsko-turške deklaracije je turški zunanji minister Saradzoglu izjavil zastopniku anatolske agencije: Majhne stvari imajo lahko včasih velike rezultate in lahko rode veliko dobrega. Skromni dokument, ki sva ga podpisala, bo preprečil nove zaplete na Balkanu.

Bolgarski poslanik v Ankari Kirov je izjavil: Jaz sem osebno zelo srečen, da sem v imenu bolgarske vlade podpisal to deklaracijo, ki predstavlja dokaz prijateljstva in zaupanja med Bolgarijo in Turčijo.

Glavni tajnik turškega zunanjega ministrstva Numan Menemencoglu je označil položaj takole: To je sveži vetrič v tem zadržljivem ozračju.

Izjava bolgarskega zunanjega ministra

Sofija, 18. febr. e. Objava skupne deklaracije bolgarske in turške vlade o nenapadanju je bila sprejeta v Sofiji in v vsej Bolgariji z velikim zanimanjem. Glede na to skupno deklaracijo je zunanji minister Ivan Popov podal pozno sinoči tole izjavo:

Posebno srečen sem, da sta se po prijateljski in iskreni izmenjavi misli bolgarska in turška vlada sporazumeli za objavo sedaj že splošno znane deklaracije, čeprav se zdi ta deklaracija skromna po svoji vsebini, vendar je prišla v tem negotovem času, ko se malec mednarodne poroke. Okrepitev obsežnejše prijateljske pogodbe med Bolgarijo in Turčijo bo služila kot dokaz miru in ljubezni obeh držav in kot podlaga za razvoj naših prijateljskih odnosov, ki slone na vzajemni koristi obeh narodov.

Bolgarski tisk o deklaraciji

Sofija, 18. febr. e. (Europa Press). O priliki podpisa turško-bolgarske deklaracije objavlja glavni urednik »Utra« Danes uvodnik, v katerem opozarja na besede pokojnega Kemala Atatürka, ki jih je izrekel leta 1931. ministrskemu predsedniku Mušanovu v Ankari o priliki podaljšanja poroke turško-bolgarske prijateljstva. Takrat je predpovedal Turčije Atatürk izjavil: Sovražniki Bolgarije so hkrati tudi sovražniki Turčije!

Današnji predsednik turške republike Izmet Ineni je izjavil, da praja bolgarsko-turška prijateljska pogodba o priliki podpisa deklaracije prav ne samo Turčiji in Bolgariji, temveč tudi vsemu Balkanu. Danes piše o prejšnjih odnosih med Bolgarijo in Turčijo in pravi, da temelje ti odnosi tudi na prijateljsko oročja v svetovni vojni, ko je bilo predrečeno, da Carigrad niso zavzeli Angleži. Prijateljsko razmerje med Turčijo in Bolgarijo, pravi Danes, bo obvarovalo Balkan pred pretresljaji, na naj bi se dogodki na dalje razvijali kakorkoli. Svoj članek zaključuje: To prijateljstvo bo prineslo obilne sadove.

Odobravanje v Berlinu

Sofija, 18. febr. AA. (DNB) Vest o podpisu bolgarsko-turške deklaracije o prijateljstvu in nenapadanju je zbudila v tukaj-

šnjih političnih krogih splošno odobravanje in zadovoljstvo. S posebnim zadovoljstvom je bilo sprejeto obojestransko pričevanje, da se bosta obe državi vzdržali vsakega napada. V istih krogih izjavljajo, da pomeni to konec napetosti, ki je nastala zaradi obojestranskih vojaških ukrepov. Misli se, da bo ta deklaracija pomirjačo vplivala na javnost.

Tretji člen deklaracije, ki govori o medsebojnih gospodarskih odnosih v bolgarskih krogih tudi iskreno pozdravljajo. Kajti že del časa so v teh krogih želeli, da se pospešijo medsebojni trgovinski odnosi. Zato mislijo, da bo v bližnji bodočnosti prišlo v Sofijo turško trgovinsko odposlanstvo, ki bo vodilo trgovinske pogajanja z bolgarskimi predstavniki.

Tudi četrti člen deklaracije so sprejeli z zadovoljstvom. Ta člen se nanaša na bolgarski in turški tisk. Pričakujejo, da se bo tisk na obeh straneh skušal prilagoditi prijateljskim odnosom in dobri sosedini.

Uvod te deklaracije spominja na prijateljsko pogodbo med Turčijo in Bolgarijo leta 1936 in kaže na obojestransko voljo, da se politika obeh držav vodi v istem duhu. Bolgarsko-turška deklaracija o prijateljstvu se smatra tukaj kot dejanje, ki bo prekrizalo angleške načrte: razširiti na Balkanu vojno.

Berlin, 18. febr. e. O bolgarsko-turški

deklaraciji piše diplomatski sodruđnik agencije Transcontinental Pressa:

Vzmemirjenje, ki je nastalo na Balkanu zlasti po Churchillovem govoru in po odhodu angleškega poslanika iz Rumunije, je povzročilo zelo prijetno reakcijo vlad v Sofiji in Ankari. V obeh prestolnicah je zmagal zdrav politični smisel, kar je razvidno iz deklaracije, ki sta jo snoti objavili uradni brzojavni agenciji obeh držav. Ti izjavi ne vsebujejo nič senzacionalnega, pač pa sta pravilno konec ustvarjanju senzacij. Obe državi zatrujete, da obstoji med njima prijateljski pakt in da ni nobenega razloga, da bi se obstoj tega pakta razveljavil.

Izjava angleškega poslanika v Sofiji

Sofija, 18. febr. s. (Reuter) Angleški poslanik pri bolgarski vladi Rendel je podal včeraj naslednjo izjavo o angleški politiki do Bolgarije:

Angleška politika stremi za politiko nevtralnosti in neodvisnosti Bolgarije ter želi preprečiti razširjenje vojne na bolgarsko ozemlje. Angleška vlada pozdravlja razvoj tesnih prijateljskih odnosov med Bolgarijo in njenimi sosedami. Anglija nima pravnobene namena, da bi kršila bolgarsko nevtralnost ali zapletla Bolgarijo v vojno. Če bo Bolgarija kljub temu izgubila svojo

nevtralnost, ali če se bo vojna razširila na Bolgarijo, bo za to odgovorna edino in neposredno Nemčija.

Z vednostjo angleške vlade

London, 18. febr. s. (Reuter). K podpisu turško-bolgarske deklaracije o prijateljstvu in nenapadanju piše davi »Timesov« diplomatski urednik:

Angleško-turška zvezna pogodba ostanje v vsakem primeru neprizadeta od nedavnih dogodkov. V teku razgovorov med zastopniki turške in angleškega generalnega štaba v Ankari je bil ugotovljen popoln sporazum med angleškimi in turškimi vojaškimi krogi. Turčija je in ostane še na dalje trdnjava proti vsakemu poskusu napada in bo vedno ljubezumno branila Dardanele in Bospor.

V angleških odločilnih krogih poudarjajo, da je popolnoma napačno tolmačenje, češ da so z novo bolgarsko-turško izjavo Turčiji vezane roke za vsako intervencijo v primeru nemških vojaških operacij v Bolgariji. Zgodovina pogajanj za sporazum glede turške bolgarske izjave to dovolj jasno dokazuje. Ta pogajanja so se pričela na iniciativno turške vlade že pred nekaj dni. Pogajanja so se vršila z vednostjo in naklonenostjo angleške vlade, kot del prizadevanja turške vlade za ustanovitve enotne fronte balkanskih držav proti agresiji. Turčija upa, da je s podpisom nove

deklaracije zagotovila varnost Bolgarije na njeni južni meji ter s tem ojačile bolgarske sile za obrambo severne meje v primeru nemških vojaških operacij. Zaenkrat pa še ni mogoče povedati, če bo položaj Bolgarije s podpisom nove izjave bistveno prizadet, ali pa je šel razvoj dogodkov že predaleč.

V angleških merodajnih krogih opozarjajo, da je bila približno istočasno z objavo turško-bolgarske deklaracije objavljena tudi izjava angleškega poslanika v Sofiji Rendella, ki tolmači stališče angleške vlade do Bolgarije.

Ugoden sprejem v Grčiji

Atene, 18. febr. e. Grško javno mnenje je sprejelo skupno turško-bolgarsko deklaracijo ugodno, kakor je vedno sprejemalo dejanja, ki so imela podobne namene. Grški uradni krogi posvečajo posebno pozornost uvodu deklaracije, v kateri je jasno poudarjeno, da se ta pogodba ne tiče pogodbenih obveznosti z drugimi državami.

Odmev v Moskvi

Moskva, 18. febr. s. Moskovski radio je objavil davi poročilo turške Anatolske agencije o podpisu turško-bolgarske izjave o prijateljstvu in nenapadanju. Prav tako so objavili davi vsi moskovski listi poročilo o podpisu te izjave.

Albanska fronta

Grki poročajo, da so dosegli nove uspehe

Atene, 18. febr. AA. Atenska agencija poroča: Uradno poročilo št. 114. glavnega stana grške vojske z dne 17. februarja se glasi:

Po hudih krajevnih bojih so bile zavzete nove sovražne postojanke. Ujetih je bilo sto sovražnih vojakov. Letalstvo je bombardiralo sovražne postojanke. Vsa letala so se vrnila na svoja oporišča.

Uradno poročilo ministrstva za notranjo varnost z dne 17. februarja pravi, da ni bilo nobenih dogodkov v notranjosti države.

Atene, 18. febr. s. (Ass. Press). Po grških uradnih informacijah se grška ofenziva na bojišču v Albaniji nadaljuje ter so Grki zlasti na srednjem sektorju bojišča dosegli nove uspehe. Med Tepelenjem in Klisuro se je posrečilo Grkom zaočiti klin med sovražne postojanke. Zavzetih je bilo več močno utrjenih italijanskih postojank.

Grki javljajo, da so pregnali italijanske čete z več močnih postojank na severnem

sektorju bojišča. Italijanski protinapadi so bili odbiti ter so Grki zajeli več ujetnikov, zlasti Alpinov in fašističnih milicnikov. Po angleških informacijah napredujejo Grki na vsej fronti v Albaniji, razen pri Podgradcu.

Solun ne bo evakuiran

Atene, 18. febr. e. Atenska agencija demantira inozemske vesti, češ da bo prebivalstvo Soluna evakuirano.

Sestreljena letala

Atene, 18. febr. s. (Reuter). Po uradnih angleških in grških podatkih je bilo v zadnjih 9 dneh nad Albanijo in Grčijo sestreljenih 34 italijanskih letal, medtem ko so Angleži in Grki istočasno izubili tam samo tri letala. V angleških vojaških krogih pravijo, da so v zadnjih dneh angleška letala znežala na Albanijo več t mab nego preje v šestih tednih skupaj.

Skoraj vso noč so padale bombe na Anglijo

Več sto zažigalnih bomb na London in okolico — Angleška poročila zatrujejo, da je bilo le malo žrtev in malo škode

London, 18. febr. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem današnjem jutranjem komunicanju:

Sovražna letala so preteklo noč razvila nekaj aktivnosti nad Anglijo. V glavnem so bili napadi usmerjeni na London in njegovo okolico ter na vzhodno Anglijo. Napad na London, ki je trajal skoraj tri in pol ure, ni imel večjega obsega. Razen v enem okraju, kjer je bilo več oseb ubitih ali ranjenih, je bilo število človeških žrtev majhno. Zažigalne bombe so povzročile več požarov, ki pa so bili vsi kmalu pogaseni ali omejeni. Škoda je v splošnem majhna.

Napad na vzhodno Anglijo se je raztezal na široko ozemlje ter je trajal skoraj vso noč. Povzročena škoda je majhna in število človeških žrtev verjetno ne bo veliko. Drugod v Angliji so imeli napadi manjši značaj. Bombe so bile vržene na nekaj izoliranih točk. Povsod je bila povzročena le majhna škoda in doslej ni poročil, da bi bili napadi zahtevali človeške žrtev.

En sovražni bombnik je bil sestreljen. London, 18. febr. s. (Reuter). Nemški letalski napadi preteklo noč so bili usmerjeni zopet v glavnem na London. Napadi so se vrstili v presledkih skoraj več ur, prenehali pa so v Londonu popolnoma že pred polnočjo. Na razne okraje prestolnice je bilo vrženih več sto zažigalnih bomb. Povzročenih je bilo sicer nekaj požarov, ki pa so jih gasilci in pomožni gasilski oddelki kmalu omejili. Po veliki večini so bili požari pravočasno preprečeni. Več za-

žigalnih bomb je padlo pred noko šolo, v kateri so bile ravno vaje prostovoljnih gasilskih oddelkov. Člani civilne obrambe so vse bombe takoj uničili, preden so izbruhnili požari. Če so hoteli Nemci pretekle noč obkrožiti London s požari, se je vsekakor ta namen popolnoma ponesrečil. Mnogo zažigalnih bomb je bilo vrženih ponoči tudi na londonsko okolico, kjer je protiletalsko topništvo sestrelilo eno nemško bombno letalo. Očividci pripovedujejo, da je sredi neprestanega streljanja protiletalskih topov nenadoma prenehal delovati motor nemškega bombnika, nakaar je letalo strmoglavilo na polje in eksplodiralo. Letalo je očitno nosilo zažigalne bombe. Posadka letala je odskočila s padali. En član posadke se je pri odskoku ubil, ostali pa so bili ujeti. Eden izmed letalcev je nosil odlikovanje Železnega križca.

London, 18. febr. s. (Reuter). Včeraj podnevi je imela sovražna letalska aktivnost nad Anglijo le majhen obseg. Manjšemu številu sovražnih letal se je posrečilo prodreti nad Anglijo, nikjer pa niso letala dospela daleč nad notranjost. Manjše število bomb je bilo vrženih na predele vzhodne in južnovzhodne Anglije ter nad severno Škotsko. Vsi ti napadi so povzročili le malo škode in zelo malo žrtev.

Nad obalo Norfolkja so angleška lovška letala na patrolnem poletu popoldne sestrelila nemškega strmoglavca tipa Junkers 88. Dve drugi sovražni letali, čba bombnika tipa Dornier 17 oziroma Junkers 88, sta bili v letalski bitki tako močno

poškodovani, da se verjetno nista utegnili vrniti v svoja oporišča.

Obrambne vaje proti vpadu v Angliji

London, 18. febr. s. (Columbia BS). Kakor poročajo, nameravajo angleške vojaške oblasti prirediti v kratkem veliko vajo za obrambo proti vpadu sovražne vojske. V tej vaji naj bi sodelovalo več ali manj celov-

kupno prebivalstvo, zlasti pa oddelki civilne zaštite pomožni gasilci in protiletalski čuvaji. V angleških vojaških krogih se namreč boje, da bi v primeru sovražnega vpadu tudi če bi bil vpad obdrt, povzročile vojaške operacije veliko škodo na javnih napravah.

V nekaterih angleških vojaških krogih računajo z možnostjo, da bi se pravi nemški vpad utegnili pričeti že čez 14 dni.

Amerika bo dobavljala Angliji tudi živež

Važne konference v Beli hiši — Pomembne izjave Rooseveltovega tajnika, podpredsednika Zedinjenih držav in kmetijskega ministra

Washington, 18. febr. s. (Columbia BS). V Beli hiši je bilo včeraj več konferenc v zvezi z zakonskim osnutkom o posojanju vojnega materiala Angliji in demokratskim državam. Najprej so se sestali finančni minister Morgenthau, vojni minister Stimson in mornariški minister Knox z zastopniki kmetijskega ministrstva. Nato je prisel na konferenco tudi Harry Hopkins, ki je verjetno poročal o položaju v Angliji.

Izvedelo se je, da se je na konferenci razpravljalo tudi o možnosti posojanja ali prepuštnosti živeža in industrijskih surovin Angliji, na podlagi novega zakona o posojanju vojnega materiala.

Podpredsednik Zedinjenih držav Wallace je izrečno izjavil, da bo Amerika Angliji odstopila na podlagi novega zakona tudi živež, če bo to potrebno. Senator Lee pa je že sporočil, da bo stavil v senatu dodatni predlog, ki bo izrečno dovolil, da lahko ameriška vlada posodi ali prepušti Angliji tudi presežek na pridelku bombaž, pšenice in drugih poljedelskih proizvodov Zedinjenih držav. 150 uglednih ameriških osebnosti je podpisalo spomenico vladi, v kateri se zavzemajo, naj Zedinjene države priskočijo Angliji na pomoč tudi z živežem.

Washington, 18. febr. s. (Ass. Press). Rooseveltov tajnik Early je izjavil smoti novinarjem, da so včerajšnje konference v Beli hiši imele namen, da vlada že v naprej pripravi vse potrebno, da bo mogoče določila zakona o posojanju vojnega materiala Angliji izvajati takoj, čim senat zakon odobri. Ameriška vlada, je dejal Early, dela svoje načrte v naprej, tako da bo nemudoma po sprejetju zakona lahko nudila Angliji vso potrebno pomoč.

Kmetijski minister Wickard, ki je tudi prisostvoval konferencam v Beli hiši, je dejal, da se je na konferencah govorilo o pošiljanju živeža Angliji, ki ga bo Anglija potrebovala za svojo obrambo. V to svrhu pa bodo Zedinjene države potrebovale pred vsem ladje za prevoz živeža v Anglijo.

Podpredsednik Zedinjenih držav Wallace je dejal novinarjem, da bo mogoče transporte živeža v Anglijo na podlagi zakonskega osnutka o posojanju vojnega materiala izvesti brez spremembe v zakonskem osnutku.

Začetek razprave v senatu

Washington, 18. febr. s. (Ass. Press). V senatu se je snodi pričela razprava o zakonskem osnutku za posojanje vojnega materiala Angliji. Prvi je govoril v debati vođa demokratske večine v senatu Barkley, ki je zlasti poudarjal potrebo, da sprejme senat zakon čimprej. Za Barkleyem so se vrstili še drugi zagovorniki zakonskega osnutka.

Posebno pozornost je vzbudil govor republikanskega senatorja Austina, ki je med drugim poudaril, da bodo šle Zedinjene države raje v vojno, nego da bi se pustile razsužnjati ali da bi dopustile angleški poraz v sedanji vojni. Austin je dejal, da morajo Zedinjene države vsemu svetu povedati, da ne zaupajo. Zaslužjenje sveta bi bilo hušje nego vojna in hušje nego smrt. Zedinjene države nasprotujejo sistem sužnosti in ne bodo pristale na mir, dokler bi lahko sovražniki Anglije mir diktirali. V Ameriki, je dejal Austin, ne bomo našli človeka, ki ne bi bil pripravljen, da se bori za načela krščanstva in svobode. Demokratski senator Papper je izjavil: Če bo kdajkoli potrebno, da bi se morali tudi mi boriti, se bomo pač borili. Zedinjene države ne bodo pustile nikdar pasti Angliji, pa najsi grede za to same v vojno ali ne. Smatrajte to kot obljubo! Javno mnenje v Zedinjenih državah je za sprejetje zakona o posojanju vojnega materiala Angliji. Zedinjene države pa bodo šle v svojih ukrepih tudi še dalje, če ta zakon ne bi nudil Angliji dovolj pomoči.

Winantova posvetovanja

Washington, 18. febr. s. (Columbia BS). Novi ameriški veleposlanik v Angliji Winant je včeraj z letalom iz New Yorka došel v Washington, kjer bo imel pred svojim odhodom v Anglijo še zadnjo konferenco z zunanjim ministrom Hullom.

Gospodarska pogajanja med Rusijo in Japonsko

Moskva, 18. febr. s. (Ass. Press) Včeraj sta imela japonski veleposlanik pri ruski vladi Tatekava in komisar za zunanjo trgovino Mikoian razgovor, ki je trajal pol-druugo uro. S tem so bila zopet obnovljena sovjetsko-japonska trgovinska pogajanja, ki so bila prekinjena skoraj eno leto.

Nemško italijanska skupnost tudi na morju

Berlin, 18. febr. AA. (DNB) Državni podtajnik in italijanski mornarški ministar Riccardo in vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice admiral Räder sta se sestala 13. in 14. februarja v Meranu. Izmenjava misli med predstavnikoma zavezniških mornaric je bila v duhu tovarištva, ki označuje odnose med obema državama. Med temi razgovori je bila potrjena soglasnost glede skupnega bojevanja na morju proti Angliji.

Zeneva, 18. febr. s. (Tase) Journal de Geneve poroča, da so zadnje čase Nemci in ladjevalci v Nemčiji in v zasedeni Franciji zgradili zelo veliko število novih podmornic. Te podmornice so sedaj koncentrirane v posebnih oporiščih v Nemčiji in zasedeni Franciji. Najvažnejša takšna oporišča so Cherbourg, Lorient in Bordeaux. Kakor hitro bodo vremenske prilike dovoljevale, nameravajo Nemci poslati v akcijo proti angleškim trgovskim ladjam veliko število teh novih podmornic. Pri tem naj bi podpirala podmornice tudi nemška letala.

Japonska ekspanzijska politika

Tokio, 18. febr. AA. (DNB). Na včerajšnji seji spodnje zbornice je zunanji minister Macuoka rekel, da je diplomacija zadeva moči in zato je krepka in močna vojska neogibljiva potrebna in edini pogoj za vse mirujočnje napore. Dodal je, da lahko Japonska izvaja odlično zunanjo politiko samo tedaj, če v tujini prevladuje vtiš, da Japonska odlično ne popušta in da niso izčrpane japonske nacionalne sile. Zato mora Japonska svetu dokazati svojo nerazrušljivo odločnost in voljo, da si kljub velikim težavam zgradi in utrdi življenjski prostor v Vzhodni Aziji.

O negativnem stališču Nizozemske Indije, ki ga ta zavzema v vprašanju vzhodnoazijskega življenjskega prostora, je Macuoka izjavil, da se Japonska ne bori za upraviteljsko mesto naroda v Vzhodni Aziji, vendar pa je Japonska sposobna, da to stori. V nadaljevanju svoje izjave je Macuoka rekel, da Japonska ne priznava generala de Gaullea in se zato pogaja z vlado v Vichyju o tem, kako naj se uredi spor med Indokino in Siamom.

New York, 18. febr. AA. (DNB). Namestnik avstralskega predsednika vlade Father je, kakor poročajo ameriške agencije iz Sydneya, sklical široko konferenco vseh predsednikov avstralskih pokrajin. Na tej konferenci se proučujejo splošna vprašanja v zvezi z vojnim položajem, zlasti pa vprašanja avstralske obrambe pred letalskimi napadi. Father je izjavil, da je položaj kritičen.

Angleško slamski odnosi

Bangkok, 18. febr. AA. (Reuter) Angleški poslanik in Siamu Crosby je izjavil zastopnikom tiska, da so vezi med Anglijo in Siamom zelo prirčne. Crosby je dodal, da poudarja to zaradi tega, ker se je po nekaterih poročilih, ki so bila objavljena te dni, zdelo, da hoče Anglija zasesti Siam.

Aretacija rumunskega diplomata

Bukarešta, 18. febr. s. (Ass. Press) Uradno poročajo, da je bil bivši rumunski poslanik v Berlinu Grcianu aretiran, ker je ugotovljeno, da je sodeloval pri nedavnem uporu legionarjev Zelezne garde.

Govor predsednika kanadske vlade

Ottawa, 18. febr. s. (Reuter) Snoči je govoril v kanadskem parlamentu ministriški predsednik Mackenzie King, ki je rekel med drugim:

Narajajoča materialna pomoč Zedinjenih držav Angliji visi kakor grozeč plaz nad agresivnimi narodi. Logika dogodkov,

ki ji ni mogoče oporekati, je pokazala Američanom, da njihova bodočnost in varnost, kakor tudi ohranitev demokratskega načina življenja sploh neoljubivo zavise od obrambe Anglije in njene zmage.

Cepprav je angleška vojska v Afriki dosegla važne zmage nad Italijani, se moramo vendar zavedati, da so bile te zmage izvojevane nad manjšim partnerjem ost in ne nad večjim. Italija je ena sila, Nemčija pa druga, močnejša. Pred nami so še dolgi, temni meseci vojne, meseci, v katerih moramo pričakovati še mnogo neuspehov in razočaranj. Toda pomoč, ki jo Amerika nudi Angliji, bo na dolgo dobo vendarle odločila vojno.

Novozelandska vojska

Oakland, 17. br. s. (Reuter). Po uradnih podatkih je štela novozelandska vojska, ki služi preko morja izven domovine 30. novembra preteklega leta 21.000 mož. Poleg tega je bilo na Novem Zelandu sedaj v službi še 10.000 vojakov. 6.500 rezervistov na pričakuje vpoklic v vojaško službo. Novozelandska milica bo v kratkem štela 30.000 mož. Pri tem se niso všeti oddelki domače garde, ki se formirajo po angleškem vzoru. V angleški vojni mornarici in mornariških ladjevalnicah služi 3.000 Novozelancev. Nadalje služi v angleškem letalstvu 1.000 Novozelancev, 4.000 letalcev pa bo na Novem Zelandu vsako leto še izvežbanih.

Evakuacija Dublina

Dublin, 17. febr. s. (Reuter). Na poziv irske vlade naj se prebivalstvo Dublina pripravi prostovoljno na evakuacijo v primeru nevarnosti, se je do sobote zvečer prijavilo v Dublinu nad četrt milijona oseb. To je polovica prebivalstva irske prestolnice. Oblasti žele v primeru nevarnosti evakuirati predvsem šolske otroke, kakor tudi otroke do 6 leta starosti in njihove matere ter noseče žene. Iz Dublina in Kingstowna.

Junaški odpor italijanske posadke

Rim, 18. febr. AA. Stefani »Giornale Radio« je snoči komentiral junaški odpor italijanske posadke v Džarabubu. Izjavljal je, da se ta posadka daleč v puščavi že več tednov upira vsem sovražnim napadom, kar je dokaz borbenosti in vztrajnosti italijanskega plemena. Kakor dokazuje ta slučaj, so Italijani sposobni ne samo, da se junaško bore, ampak da tudi znajo umirati, ker vedo, da se vojskujejo in umirajo za višji življenjski ideal. Zgodovina bo z zlatimi črkami zapisala junaško žrtve italijanske posadke v Džarabubu.

Vojno razdejane v Franciji

Vichy, 18. febr. AA. (Havas) Po radiu je govoril minister za promet Berthelot. V svojem govoru je razložil delo vlade, da bi se popravile porušene naprave. Izjavil je, da je bilo v zadnji vojni popolnoma porušeni 60.000 poslopij, 180.000 poslopij in naprav pa je bilo težje poškodovanih. Dodal je še, da bo vlada v finančnem oziru olajšala nesrečnim družinam, da bi obnovili svoje domove.

Živež za zasedene pokrajine

New York, 18. febr. s. (Ass. Press). Bivši ameriški predsednik Hoover je v nekem govoru znova izrazil zahtevo, naj bi Zedinjene države poskrbele za prehrano civilnega prebivalstva v živili v zasedenih pokrajinah v Evropi. Hoover je dejal, da morajo Zedinjene države res pomagati Angliji. Če pa je takta pomoč potrebna za ohranitev svobode narodov, potem naj bi imele Zedinjene države tudi pravico, da zahtevajo od Anglije dovoljenje, da pomagajo z živili drugim demokratskim narodom.

London, 18. febr. s. (Columbia BS). O priliki izjave Herberta Hooverja, naj bi Zedinjene države pomagale z živili zasedenim pokrajinam v Evropi izjavljajo na uradnih angleških mestih, da ne bodo dovolili nobene akcije, ki bi oslabilo angleško blokado Nemčije.

Mladina in letalstvo

Ljubljana, 18. februarja. Letalstvo ima danes odlično in usodno vlogo. Za kulturni razvoj nekega naroda je letalstvo izrednega pomena, še mnogo bolj pomembno pa je močno in solidno letalstvo za narodno obrambo. Toda samo najmodernejša in slajna letala — to se ni vse. To so samo mrtvi stroji, ki jim da življenje — in s tem tudi pomen — šele živ človek! Pilot, navigator, mehanik, strelček, bombarder... Zelo je nujnost in sveta dolžnost vsake države je torej, da si ustvarja ne samo silno zračno armado mrtvih strojev, temveč da si vzgoji in osposobi za pravilno z njimi tudi potrebno število sposobnih, srčnih, hrabrih in požrtvovalnih ljudi z visoko moralno kvalifikacijo.

Letalstvu so potrebni predvsem mladi, navdušeni ljudje, ki se brez vsake sentimentalnosti zavedajo težke odgovornosti in da vedo, da je dobro zavarovano jugoslovansko nebo največje poročilo za varnost jugoslovanske zemlje in jugoslovanskega morja! Toda ni dovolj samo navdušenje. Treba je to navdušenje preiti v delo. Najmlajši delajo kot modelarji, drugi, naprednejši in starejši v jedralstvu in naposled — vstopajo v motorne pilotске šole. Vidimo torej tri stopnje letalske vzgoje, ki jih mora vsak poznejši dober letalec nujno preiti. Modelarstvo nudi nametnost, preciznost v delu pa tudi zabavo. Mimo tega uvaja modelarja v fizikalne skrivnosti letenja in gibanja v zraku. Jadralske svoja dognanja uveljavlja praktično v zraku, v adrialnem letalu. To je najvažnejša stopnja letalske vzgoje bodočih motornih pilotov, kajti jadralske se spozna s pilotiranjem, z lastnostmi letala v zraku, spozna se z vsemi pojavi v zračnem prostoru itd. Eno je gotovo, ni dobrega pilota brez dobrega predhodnega jadralskega.

V današnjih hudih dneh naj se mladina odreče vsem drugim zahtevam, zabavam in naj ne podlega različnim destruktivnim idejam, temveč naj iskreno in požrtvovalno služi domovini! Ako bo tako, bo naša mladina dostojna vseh tistih, ki so padli za uresničenje in vzstajanje naše junaške domovine! Ne more biti domovine, če ta ni svobodna, nezavisna in zavarovana!

Zavedna in zdrava mladina, prepričana z nacionalnim duhom in z veliko ljubeznijo do svoje grude, je edino poročilo za slajanje

Zborovanje belokranjskih lovcev

Metlika, 17. februarja. V nedeljo 16. t. m. so imeli belokranjski lovci svojo osmo skupščino ob razveljavi udeležbi članstva. Skupščino je otvoril predsednik g. dr. Sedej Albin, ki je po uvodnih besedah pozval navzoče, da počaste spomin pokojnega člana g. Daka Makarja s triletnim »slavem«.

V nadaljnjem govoru je zlasti poudaril potrebo opozorila članstvu, da je članske obveznosti poravnati vselej do konca januarja vsakega leta, ker sicer sledi takojšnje brisanje iz članstva, ki ga je ponovno mogoče doseči samo z novo prijavo in plačilom pristopnine. Prav tako je izdal navodila za zakupnike in podzakupnike za ureditev katastra lovcev. Posebno toplo se je zavezal za gojitev divjadi in skrb, ki jo je treba posvetiti vsem možnostim, da se zlasti v zimski oskrbi potrebuje solnice in krma. Enako kakor pretekla leta bo društvo tudi v letošnji pomladi izvedlo obsežno akcijo za pokončevanje srak in vran. Radi skoraj stalne nasje zmore v tem sreču bo nujno potrebno tudi resno pristopiti k zatiranju nasje stekline s tem, da se uvede pokončevanje novih klatežev. Pogosto pojavljanje stekline zahteva tudi milijonske izdatke, ki bi se s smotnim

zatiranjem novih klatežev lahko znatno znižali.

Iz tajniškega poročila, ki ga je namesto odličnega tajnika podal predsednik je razvidno, da šteje društvo 122 članov, od katerih je 14 lovskih čuvajev. Predsednik je še kratko poročal o delu udrave in kronološko navedel vse važnejše dogodke v minulnem letu. Simpatično gesto, ki jo je javnost toplo pozdravila, je napravilo društvo s tem, da je ves čisti dobiček od prireditve lovskega plesa naklonilo za obdaritev revne šolske dece v Črnomlju. Blagajnik je poročal o društvenem denarnem poslovanju in izkazal 5294 din čiste imovine. Na predlog nadzorstva je bilo njegovo poročilo soglasno odobreno in podana razrešnica. Pri dopolnilni volitvi članstva v odbor so bili soglasno izvoljeni gg. Strubej, Miller, Kržišnik in Milčič. Za pregledovalca računov pa sreski načelnik g. Svetina Anton in Bračička Janko, kot namestnika pa gg. Malešič in Pavletič. Kot delegat za skupščino in zvezni odbor je bil soglasno izvoljen predsednik g. dr. Sedej.

Po volitvah se je na pobudo g. dr. Širka razpravljalo o obveznem prisilnem cepjenju psov proti steklini in so bili v zvezi s tem vprašanjem stavljeni razni kriteriji predlogi. Sreski načelnik g. Svetina se je zavezal za to, da društvo opozori lovčazkupnike, da uredijo razmere sozakupov in podzakupov radi točnega vodstva tozadnevne katastrofe. Ostro se je obsodil slučaj, ki ga je doživel g. Smilanič s tem, da mu je bil na nelovski in netovarski način ustreljen njegov lovski pes pri vsem tem pa dotičnik ni imel toliko čuta dožnosti, da bi ubito žival tudi zakopal! Na predlog g. Milčiča so se navzoči izrekli za strožje postopanje pri kaznovanju divjih lovcev, za ocvanje ptic in zalcev pa je bilo sklenjeno, da mora vsak član lovec v tekočem letu pokončiti najmanj 10 kračuljev, sov. šoj, srak ali vran sicer zapade plačilu 50 din prispevka v tozadnevni fond. Točen pregled o tem delu za ocvanje ptic pevk vodijo v Metliki gosp. Turk Stane, v Črnomlju gosp. Kolbezen Alojz, na Vinici g. Lovšin Alfonz in na Suhorju g. Milčič Miro. Slednji sklep velja za vse zakupnike in podzakupnike lovca ter čuvaje, ne pa za vpeljane goste.

Ivan Hribovšek pri Abrahamu

Zagorje, 14. februarja. Te dni je srečal Abrahama znani dentist g. Hribovšek Ivan, ki ima svojo lepo domačijo in zobotehnično ordinacijo na Kozinovini. Za svojo stroko se je baš jubilant temeljito pripravil v Nemčiji pri glasovitih zobnih strokovnjakih. Spreten in marljiv je v svoji učni dobi prebrodil doberšen del sveta ter se osamosvojlj v Rumuniji. Vendar ga je kmalu pritegnila domovina in l. 1922 je odprl dentistični atelje v naši dolini ter si kmalu radi svoje solidnosti pridobil velik sloves. Stori je mnogo dobrega, posebno revnejšim slojem in s številnimi brezplačnimi preskavami še posebej šolski mladini, kateri je omogočal popravila, če ne že brezplačno, pa po najnižjih cenah.

Kot napredni domačin je ves čas član Sokola in njegov podpornik, saj je za Sokolski dom daroval lepo vsoto. Za dolgoletno in vestno delo pri Rdečem križu je prejel srebrno svetiljo in diplomu. Najljubše torišče pa so mu poleg njegovega polkova vrtnarstva, botaniziranja, posebno pa zgodovinskih krožek, ki ga je ustanovil v okviru Tujakoprometnega društva. Mnoge, širši javnosti malo znane so zaslugi našega jubilanta na polju zgodovinskega in arheološkega raziskovanja naše doline in njenega zaledja. Znanstvena knjižnica g. Hribovskega je med najbogatejšimi zasebnimi knjižnicami tako po številu izvodov, a še bolj po redkih knjigah.

Osebnost kritičen in pošten živi izven poklicnega dela, ki mu je predan z vso vestnostjo in temeljitostjo, še v krogu svoje družinice ter krožku sodelavcev, nenehoma množijo bogato knjižnico in zbirajo redkosti širom oče domovine.

Ob lepem življenjskem jubileju se pridužujemo čestitkam in želimo, da bi ob kreplem zdravju storil še mnogo tega, kar pričakujemo od njega ter mu ključemo: še na mnoga leta!

SOKOL

Smuške tekme jeseniškega sokolskega naraščaja

Jesenice, 17. februarja. V nedeljo dopoldne so bile na Gregorjevečev planini nad Jesenicami smuštarske tekme jeseniškega moškega in ženskega naraščaja v smuških likih, katerih se je udeležilo 26 tekmovalcev in tekmovalk. Da ni bila udeležba tekmovalcev veliko večja, je krivo izredno slabo vreme. Kljub močnemu dežju in snegu se je ob 9. pojavila pred smuštarsko kočjo velika skupina mladih sokolskih smuštarskih pravkov, med njimi Marjan Vister, Srdan Svetek, Vladimir Sušnik, Ivan Thuma in sestra Nada Urbar, da je bilo res težko uganiti, kdo bo prvi.

Vodstvo tekem je bilo v rokah izkušnega sokolskega smuštarskega organizatorja br. Ravhekarija, ki je vse ukrenil, da so tekme gladko šle od roka. Proga je bila dolga 1500 m z višinsko razliko 360 m in je imela 24 vrstic. Potekala je z vrha Rožmanovega ter preko Trebnovega in Gregorjevega rova s ciljem na Kovačevem rovu. Sneg je bil oserjen, proga je bila skoraj polodena in za velesalom zelo težka. Tekmovalci so morali zaradi hude stmrine voziti zelo previdno, tekme pa so kljub temu lepo uspele brez najmanjše nezgode.

Rezultati so naslednji: 1. Vladimir Sušnik 1.41.2, 2. Marjan Vister 1.44.6, 3. Rudi Aschauer 1.52.5, 4. Marjan Ažman 1.56.2, 5. Ivan Thuma 2.01.0, 6. Lado Lavševac 2.07.2.

Ženski naraščaj je tekmoval na isti progi. Prvo mesto si je prisloila s. Nada Urbarjeva s časom 2.26.0.

Tekme so se vršile v najhujšem snežnem metanju, ki pa ni mogel ovirati mladih smučarjev, ki so skoraj vsi prispeli na cilj.

Mladinska čajanka na Taboru

Mladinski dosek Sokola I na Taboru je priredil v nedeljo 16. t. m. svojo moško in žensko mladinsko praznik s programom. Vsa deca je nastopala s raznimi prostimi in razstavnimi vajami ter vajami na orodju. Vse izvajane točke so pokazale, da imamo med dečo nekaj prav dobrih moči, ki se bodo s marljivostjo in uspeš-

nostjo povzpeli do dobrih telovadcev in telovadk. Nekateri došli in dedice so se s lepimi in izbranimi deklaracijami in prizorčki pokazali svojo pogumnost ter odlično izpolnjeni program.

Po programu, ki je bil nekakša »generalna pred mladinsko akademijo, ki jo priredimo v marcu, je bila deca s sedevanjem ženskega krožka izredno lepo pogostena s pecivom, slaščicami in čajem, katerega so omogočili nekateri dobrotniki društva.

Vsem, ki so k temu prispevali prisrčna zahvala. V zadovolženju naj jim bo razpoložna mladina, ki je nasmejanih lic in živih oči priselala k belo pogrnjenim mizam.

Krvava zakonska tragedija

Mizar in gostilničar Valentin Čop v Karlovcu ustrelil svojo ženo in sebe

Karlovec, 18. februarja. V Karlovcu se je odigrala včeraj dopoldne krvava zakonska tragedija. Znani mizar Valentin Čop, star 42 let, je v navalu ljubosumnosti in nervoznosti ustrelil svojo 22 let staro ženo Ilonko roj. Skender, potem je pa končal življenje sebi. Tragedija se je odigrala v stranskem prostoru krmne Draganč, ki sta bila njena lastnika zakonca Čop in ki jo je vodila pokojna Ilonka. Okrog 9.30 se je začelo v krmni razbijanje in Ilonkina sestra, ki je pripravljala Valentinu zajtrk je prihitela vsa prestrašena v sobo, a njo so prihiteli tudi sosedje in zagledali so grozni prizor. Na tleh pred divanom je ležala v veliki mlaki krvi Čopova žena nezavestna z rano na licu, kraj nje pa je ležal že mrtev Čop sam.

Sosedje so skušali spraviti Ilonko k zavesti, drugi so pa obvestili orožništvo in policijo. Ko je prispela komisija, je bila Ilonka že mrtva. Zadržeta je bila v glavo in krogla ji je izstopila na levi strani čela. Vse kaže, da je Čop počakal na učinke svojega obupnega koraka in misleč, da je žena mrtva, si je pogljal tri krogle v glavo in bil je takoj mrtev. Zgrudil se je kraj smrtno ranjene žene. Pri njegovi desnici je ležal samokres italijanskega izvora. V

kjer so jim društvene članice postregle s dobrotami. Po čajanki je imela deca še svojo običajno tombolo, pri kateri se je sreča prav različno nasimkala.

Temu popoldnevju je prisostvovalo nekaj članov uprave in drugih oseb, vad. zbora, ženskega krožka in nekateri starši dece. Bil je to prav prijeten mladinski praznik. Zdravo!

— Vadičeljski zbor Sokola I Tabor je na svoji zadnji seji sklenil prirediti 25. maja t. l. svojo društveno javno telovadbo in 30. novembra t. l. društveno akademijo, na kar opozarja že danes sosednja bratska društva. Zdravo!

njem sta bila še dva naboja. Eden ni sprožil in iz tega sklepa, da si je hotel Čop pogrnati v glavo še četrto kroglo, ki je pa obšla v cevi.

Sosedje pripovedujejo, da so zaslišali najprej en strel, potem pa takoj še tri. Pri Čopu niso našli nobenega pisma. V nedeljo zvečer je bil moč zelo nervozen, ker je pričakoval ženo, ki je bila s svojimi prijateljicami v kinu. Napisal je pismo, ki ga pa se niso niso. Tudi večeraj jutraj je bil močno razburjen in blod, nihče pa ni slutil kaj pripravlja. Svojas je imel Čop pretresene možgane. Pobli se je bil, ko je padel s kolesa, pa tudi sicer je bil živčno bolan. Poleg tega je bil zelo ljubosumen na svojo ženo, ki ji je pogosto očital, da zahajajo k nji v krmno prijateljico. Ilonka je bila lepa in goste je sprejemala prijazno, kar je netilo možovo ljubosumnost, tako da sta se z ženo večkrat prepirala.

V nedeljo zvečer je bila Ilonka v kinu s prijateljicami in sordnicami. Vse pa kaže, da jo je moč osumil, da se je sestala s prijateljem. Sosedje in sorodniki pa pravijo, da je bila Čopova ljubosumnost neuteleljena.

Trupli nesrečnih zakoncev so prepeljali v mrtvašnico in danes bo pogreb.

nekaj drugih malenkosti, v skupni vrednosti 350 din.

Iz neke gostilne na Poljanski cesti je tat odnesel Viktorju Makarju 600 din vredno, karistaro zmsko sukno.

V stanovanju Ivana Marinka na Tržaški cesti 14. je v nedeljo prišel neopačen neznan berač, ki mu je odnesel kovinski električni likalnik vreden 500 din.

Na policiji se je zgledila tudi Rozalija Salvager, stanujoča na Domobranski cesti št. 5, ki je prijavila, da ji je nekdo odnesel z dvorišča pet belih rjuh, vrednih 300 din.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 18. februarja: Simeon
DANASJE PRIREDITVE
Kino Moste: Plakajoče goali in vitez arene

Kino Slika: Robin Hood
Ljudska univerza občni zbor ob 17.30 v partneri učilnici Državne dvorazredne trgovske šole, Gregorčičeva ulica

Slavistično društvo: predavanje dr. Ivana Grafenaurja o prakilturnih bajkah v slovensčini ob 20. v dvorani Trgovske akademije na Bleiweisovi cesti

Razstava akad. slikarja Frana Klemenčiča v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 17.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva: predavanje inž. Franja Janežiča o »Rastlinskih in živalskih škodljivcih na sadnem drevju in jagodju in o njihovem zatiranju« ob 19. v kemistični dvorani I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici

Razstava karikatrista Kondorja v palači Bač

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marijn trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec, ded. Cesta 29. oktobra 31.

Od pod sita

Našem gledališču, odnosno kulisarni v teh časih najbrž ne primanjkuje lepila za kulise. Vedeti morate, da kulisarna porabi izredno mnogo lepila. Lepilo izdelujejo iz moka. Zdat pa je moka na nakaznice. Ali naj uprava gledališča kupuje moko tudi na nakaznice, po 4 kg na mesec za vsako dramo ali kuliso? Najbrž bi ne bilo dovolj. Nismo čitali nobenih navodil, kako si naj gledališče dobavlja moko. Kljub temu mislimo, da ima kulisarna dovolj moka, da bi lahko izdelovala lepilo za vso Ljubljano.

Včeraj smo sicer čitali oglas, da uprava Narodnega gledališča v Ljubljani kupi večjo količino pokvarjene moka, najraje rženo ali krušno. Na ta oglas je treba opozoriti nekatere dobavitelje lastne osebice z moka, da ne bodo v preveliki zadregi, kaj naj počno s surovinami za lepilo. Neodvomno se je marsikomu nabralo dovolj pokvarjene moka za več kulisarn. Doslej so bili nekateri v zadregi, kaj naj počno s pokvarjeno moko. Ponujajo jo za trgovcem, ki so jo pa seveda hvaležno odklanjali. Zavzemala jim je le dragoceni prostor, ki so ga tako potrebovali za železne rezerve. Zdat pa bodo lahko doslovno zasuli kulisarno. Moka se bo tako v nekoliko drugačni obliki preselila v krajstvo luži.

Odmalceve za razno takšno blago je pa še vedno premalo. Nekateri življenjske potrebnine zdaj težko prodaj, čeprav niso pokvarjene. O tem tudi priča včerajšnji oglas, ki je prav tako povsem v duhu časa. Nekdo ponuja več tisoč kg kave »Santos«. Toda rad bi jo prodal nekoliko dražje. Kava »Santos« je v Ljubljani po 86 do 96 din kg, prodajalec pa jo ponuja proti takojšnemu plačilu po 102 din. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko tisoč kg kave ima v zalogi in ob kakih prilikah se je založil z njo. Sicer bi mu res kazalo vso kavo prodati po tako dobri ceni ter se zopet založiti z njo — seveda po precej nižji ceni. — Na ta oglas opozarjamo že zaradi tega, ker nam povesta več kakor številna politična brzojavna poročila o dogodkih po svetu

POSLOVNE PROSTORE

oddamo v novi palači v I.-IV. nadstropju. Interesenti naj se zgledajo v pisarni trgovine med 9-10 in 16-17 uro

Iz poročila načelnika Senekoviča na včerajšnjem popoldanskem zasedanju banskega sveta dravske banovine

Ljubljana, 18. februarja. Pozornost so vzbudile med banskimi svetniki včeraj v banovnem poročilu zlasti izjave o gmočnem položaju javnih uslužbenecov. S številnimi o eksistentnem minimumu je dokazano, da živi le 11% uradnikov navzdol do 8. skupine nad eksistentnim minimumom, 89% pa pod njim. Uradniki 9. in 10. skupine, zvaniki in zvaniki-dnevničarji žive od januarja letos vsi pod eksistentnim minimumom. Eksistentnega minimuma ne dosega nihče od služiteljev. Prehranjevalne številke uradnika od 4. do 8. skupine so v glavnem enake standardu boljše kvalificiranega delavca, prehranjevalne številke uradnika 9. in 10. skupine ter zvaniki in služitelji so deloma enake standardu srednje kvalificiranega delavca, deloma so pod njim, prehranjevalne številke služiteljev in njim enakih pa so deloma enake standardu nižje kvalificiranega delavca, deloma so pod njim.

To so porazne ugotovitve. Del uslužbenstva je proletarijat, drugi del pa živi podproletarsko. Sprito teh dejstev je zaključiti ban, moremo reči samo dvoje: Delavstvo, ki vsak tretji mesec pokrene gibanje za višje mezd, ravna zase mogoče prav, toda ne sme prezreti, da je v banovni armadi 39.000 javnih uslužbenecov, ki ob višji kvalifikaciji živi z njim na isti ravni ali celo pod njo. Ne sme se prezreti, da patriotizem, disciplina in skrajna požrtvovalnost v tej armadi navzlic temu še niso naravnani, in ne sme se prezreti, da je s tem jasno, da prevratni struji med delavstvom ne more biti pravi resnični vzor. Četudi pustimo vprašanje odprt, kaj je vzrok, ponavljamo: beda ne more biti!

Drugo pa je, da je treba v znak pohvale in priznanja za disciplinirano in požrtvovalno službo storiti vse, da se uslužbenec dvignejo prejemki do višine, ki bo omogočala človeškemu dostojanstvu primerno življenje.

Na popoldanski razpravi je včeraj poročal načelnik obnove oddelka inšpektor Senekovič.

Za osebne izdatke je v novem proračunu določeno 55.998.655 din. Tu niso vsi osebni izdatki za vzdrževanje ljudskih sol v znesku 7.327.500 din. V starem proračunu znašajo osebni izdatki 41.022.480 din,

torej 20,5% od celotnega proračuna. Preračunani na 9 mesecev znašajo ti izdatki 30.766.860 din. Osebni izdatki v proračunu za l. 1941. pa znašajo 19.55%, celotnega proračuna. Osebni izdatki so absolutno narasli za okoli 17%. V primerjavi s celotnimi izdatki pa so se znižali za okoli 1%.

V predlogu proračuna občnih izdatkov in dohodkov za 1941 brez banovinskih podjetij in zavodov se predvideva 633 uradniških mest, 66 zvanikov, 34 služiteljev, 180 dnevničarjev in 670 častarjev, skupaj 1.533 mest. V starem proračunu je bilo določenih 1.538 mest, torej 25 mest manj. Dne 1. januarja 1940 je bilo vseh banovinskih uslužbenecov 1.895, v začetku leta 1940. pa jih je bilo 1.830, torej 64 več. Število državnih uslužbenecov je bilo 1. januarja 1941 2.268, dne 1. januarja 1940 pa 2.157, torej 111 več.

Vseh podpirancev iz bednostnega sklada je bilo 85. Od teh je 29 moških in 56 žensk. Absolutno visoke so le med njimi 20, absolutno visoke so le med njimi 43, absolutno visoke so le med njimi 22.

Stanje občin je bilo v l. 1940. nespremenjeno. Gospodarsko stanje občin kaže, da gospodarijo podeželske občine s prav skromnimi sredstvi. Proračunske potrebe vseh podeželskih občin so znašale v l. 1940-41 okroglo 93.300.000 din, proračunske potrebe starih mestnih občin pa so znašale 218.400.000 din, torej več kot dvakrat toliko kakor v vseh podeželskih občinah. Ako prihranimo vse izdatke po banovinskem proračunu v znesku 199 mil. 400.000 din in ene okrajnih cestnih odhodkov v znesku 15.100.000 din, vidimo, da so znašali izdatki za vse vrste samouprav brez stanovskih zbornic 526.200.000 din.

Iz 4 in pol % gasilskega sklada je bilo izplačano gasilski zvezi v Beogradu 146.772 din, gasilski zvezi v Ljubljani 293.545 din, 26 gasilskim župam 146.772 din in 976 gasilskim četam 880.633 din, skupaj 1.467.722 din.

Državljanstvo si je pridobilo z naturalizacijo 448 oseb (v letu 1939. 149 oseb). Od teh je slovenske narodnosti 430 oseb. Naše državljanstvo je izgubilo 679 oseb.

Vseh naprav za izkoriščanje vodnih sil je v dravski banovini okoli 3650. Od teh je okoli 230 v jakosti nad 15 k. s. Vseh ladijskih mlinov je v banovini 54, in to na

Muri 46 in na Dravi 8. Vseh brodov je v banovini 57.

Stanje javne varnosti se je v primeri s prejšnjim letom od neke mere poslabšalo. Število zločinov in prestopkov se je povečalo za 815, število prekrškov pa se je povečalo za 470 primerov. Od deliktov, ki služijo za oceno javne varnosti in obče moralnega stanja, je omeniti, da je bilo v l. 1940. prijavljenih 800 kaznivih dejanj zoper javni red in mir, torej 208 primerov manj kakor l. 1939., 85 ubojev in umorov prav toliko aor l. 1939., 18 detomorov (16 v l. 1939.), in 785 težih telesnih poškodb napram 724 v l. 1939. Zlonamerih požigov je bilo 143, torej 33 manj kakor l. 1939. Zločinov ponarejanja denarja je bilo 135, torej 37 več kot l. 1939. Kaznivih dejanj zoper imovino je bilo 10.987, torej 1187 več kot l. 1939. Mnogo ubojev in telesnih poškodb ima svoj izvor v prekomernem uživanju alkohola.

Kaznivih dejanj zoper varnost javnega prometa je bilo zelo veliko. V l. 1940. je bilo prijavljenih 16.013 cestnih policijskih prekrškov. Od tega je bilo v 13.816 primerih izrečena sodba. V tem času je bilo okrog 390 prometnih nesreč.

Število motornih vozil je nekaj naraslo. Izkazalo se je, da je količina bencina na bencinske karte v splošnem zadoščala za res potrebne vožnje.

Društveno življenje je nekako zamrlo. L. 1940. je bilo ustanovljenih 127 novih društev, razpuščenih pa je bilo 168 društev, tako da je zdaj v banovini okrog 6400 društev. Mnogo od teh je pa samo na papirju ter ne delajo.

Izredne prilike so močno vplivale tudi na potniški promet. V l. 1940. je skozi glavne obsejne postaje dopotovalo 198.140 oseb manj kot v l. 1939. in je odpotovalo 221.882 oseb manj kot v l. 1939. Uprava policije je lani izdala 1282 potnih listov, dočim jih je bilo predlanskim 4600. Število kolektivnih potnih listov je padlo od 55 na 5. S temi potnimi listi je potovalo v inozemstvo predlanskim 7378 oseb, lani pa 218 oseb.

V ljubljanskih prenočiščih je prenočevalo predlanskim 15.855 tujih državljanov s 23.906 prenočninami, lani pa samo 6241 tujih državljanov s 12.827 prenočninami. Stavk je bilo lani 23, od teh 12 legalnih, 11 pa ilegalnih.

in brezplačno, zato nimaš od tega drugega, kot izčrpanost in po tej težko razočaranje. Prekasno se ugotovi, da si se premalo brigal za se in za svoje stanovske tovariše, zato zaideš z njimi vred v čedalje večjo bedo. Razočaranje običajno pripravi človeka tako daleč, da postane apatičen in nesposoben v borbi za svoj obstanek.

Dolžnost vseh nas, ki se tega zavedamo je opozoriti mlajše, še upov in idealov polne tovariše, naj ne gredo po tej poti, ampak naj se prvenstveno izživljajo in združujejo v svoji stanovsko strokovni organizaciji, katere dolžnost je, da se briga za interese svojih članov. Ko bo ta zavest prodrla v najširše delavske sloje, potem bo tudi naš stan priznan in upoštevan kakor bi že zdavnaj moral biti. Odpadle bodo razne upravičene in neupravičene kritike na račun stanovskih strokovnih organizacij, katerim kljub kritiki gre edina zahvala za vse socialne pridobitve.

Prepričani bodite, da nihče ničesar ne da, česar mu dati ni treba. Nobeno jadrkovanje posameznika, čeprav se tako upravičeno, ne rodi uspeha in ne koristi nikomur.

In če čuti najbogatejši industrijec, najpogotnejši trgovec in najzgovornejši advokat, da ne pomeni sam ničesar, ampak se združuje v svoji stanovski organizaciji, katere zastopa njegove interese, zakaj ne čuti tega mali človek, za nas nacionalne zavodne delavce je tako stanovska strokovna organizacija Narodna strokovna zveza, ki ima svoje prostore v II. nadstropju »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti.

V nedeljo 16. t. m. dopoldne ob 10. uri se vrši v teh prostorih občni zbor ljubljanskega podružnice na katerega Vas vabimo.

Pridite vsi, ki se nista obupali nad svojim seboj in da pokažete, da je tudi delavec marsičesa zmožen, če se mu da prilika, da dokaže svojo zmožnost.

Albin Jančar

Dragotin Gregorc upokojen

Dol. Toplice, 17. februarja. Na ljudski šoli v Mokronogu je bil upokojen Dragotin Gregorc. Nad 36 let je služboval. Prvo službeno mesto je nastopil kot mlad učitelj v Dol. Toplicah v jeseni leta 1904, že čez nekaj mesecev službovanja je začel posegati v javno življenje, zlasti v prosveto, zavedajoč se, da ne samo, kar velevala mu stan, kar more, to moč

storiti je dolžan. Tega reka se je vestno držal in je vse svoje delo posvetil ljudski prosveti. Nikoli mu ni bilo nobeno delo odvč, ki naj bi koristilo splošnosti. S svojim blagim in mirnim značajem si je kmalu pridobil zaupanje in spoštovanje. Nanj so se obračali nešteti v raznih nadlogah in stiskah in vsakomur je vedel svetovati s prijazno besedo in dobro voljo. Kjer koli je bilo mogoče, je rad pomagal. Na stotine je spisal raznih prošelj, vlog in pritožb vselej radevolje. Ker je vedno videl v vsakem človeku le svojega bližnjega, je rad vsakemu pomagal, kolikor je le mogel. Posebno pa ga je vzbujala šolska mladina, kateri je bil iskren prijatelj, dober učitelj in vzgojitelj, ter si je znal s prijaznim nastopom pridobiti zaupanje in ljubezen otrok. Vsi njegovi nekdanji učenci se ga spominjajo s hvaležnostjo.

Leta 1919 mu je bilo po odhodu dotedanjega nadučitelja g. Martina Matka, ki je dobil upraviteljsko mesto v Novem mestu, podeljeno mesto šolskega upravitelja, katero mesto je upravljal do svoje premestitve leta 1936 v Mokronog. Ko je prevzel upraviteljsko mesto, mu je bila prva skrb, da bi razbremenil preštevile razrede z razširjenim šolom. In res se je v nekaj letih razširil trirazredni ljudski šola v štirirazredno in nato v šestrazredno. Šola je pod njegovim upravitelstvom veljala za eno prvih v sruzu tako glede zunanosti kakor tudi po učnih uspehih.

Tudi na novem službenem mestu si je pridobil s svojim vedno korektnim ponašanjem spoštovanje ljudstva in vdanost ter ljubezen otrok. Resno in stvarno delo v šoli mu je bilo premalo. Kot zaveden učitelj je hotel pomagati vedno tam, kjer je videl potrebo. Tako je kmalu po svojem prihodu v Toplice bil med ustanovniki bralnega in pevškega društva, ki je budilo v prednohni deših med mladino narodno zavest in jo umsko izobraževalo. Takoj po vojni se je

ustanovilo sokolsko društvo, kateremu je bil najprej podstarosta, nato pa starosta do svojega odhoda v Mokronog. Tudi pri drugih društvi in ustanovah je bil delaven in stal je vedno v prvih vrstah. Več let je bil tudi član občinskega odbora toplickega. Za njegovo sokolsko delo ga je ob 23letni njegovega kulturnega in sokolskega delovanja savez odlikoval z d'plomo kralja Matjaža in tudi gasilno društvo v Toplicah ga je izvolilo za svojega častnega člana. Največ zaslug pa si je pridobil z gradbo Sokolskega doma, za katerega je žrtvoval mnogo dela in truda.

Po skoraj petletnem službovanju v Mokronogu se sedaj stalno vrača v svoje ljubljene Toplice, kjer želimo še mnogo let v uživanju zasluženega pokoja v krogu družince, kjer se bo posvetil delovanju v ljubljanskem sokolskem društvu, kolikor mu bodo dopuščale življenjske sile.

Na smrt so obsodili kose

Ljubljana, 18. februarja. Pod tem naslovom je priobčil v »Slov. Narod« 11. t. m. prijatelj narave in živali sestavek, v katerem navaja, da se v Rožni dolini na veliko uničujejo razne ptice, predvsem kosi. Misljenja je, da bi so tem morali voditi računa vsaj društveni delavci društva za zaščito živali in narave. Da bi apel še bolj zalegel, je verjetno avtor članka sestavil iz »Naroda« tudi izrekal ter ga anonimno poslal odboru društva. Ko bi bil dal psaljšatelj svoj naslov, bi mu odbor pisмено odgovoril. Ker pa ni imel tega poguma, mu hoče odbor Slov. društva za varstvo živali javno odgovoriti. Dotični prijatelj narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljubljani posebno društvo za varstvo ptic, na katerega bi se bil moral obrniti. Če bi mu bilo res toliko do kcos in ostalih ptic, ki jih baje v Rožni dolini pokončujejo, bi napravil edini pravilni umestni korak, da bi dotičnega prijatelja narave je sicer zgrešil cilj, ker za tiste skrbi v Ljublj

DNEVNE VESTI

— Bn dravske banovine g. dr. Marko Načič v torek 18. in v petek 21. t. m. ne bo sprejel strank zaradi zasedanja banskega sveta.

— Stroga revizija dovoljenj za prehod čez most Sušak-Reka. Od 5. t. m. so poostreli ukrepi za izdajanje letnih obmejnih legitimacij za prehod čez most Sušak-Reka, in sicer na zahtevo italijanskih obmejnih oblasti. Vse obmejne legitimacije bi morale biti revidirane do 15. t. m. zdaj je pa ta rok za nekaj dni podaljšan. Vsi, ki imajo od naših oblasti obmejne legitimacije, morajo italijanskim obmejnim oblastem dokazati absolutno potrebo prehoda meje. Kdor tega ne more dokazati, mu izkazuje odvzamejo. Za italijanske državljane, prihajajoče iz Reke na Sušak, veljajo isti strogi predpisi. Zaradi teh ukrepov se je promet preko mostu zadnje čase močno skril.

— Zastopniki tiskarnarjev in grafičnih delavcev pri ministru socialne politike. Včeraj dopoldne je minister socialne politike in ljudskega zdravja dr. Budisavljevič sprejel večje odposlanstvo tiskarnarjev in Zveze grafičnih delavcev. Odposlanstvo je razložilo ministru potrebo tiskarnarjev in tiskarskih uslužbencev. Med drugim ga je opozorilo na vaje grafičnih podjetij. Minister je odposlanstvu obljubil pomoč v mejah možnosti.

— Nov grob. Ze večerjamo smo poročali o pretresljivi tragediji, ki se je odigrala v Beogradu, kjer si je v hipni duševni zmedenosti končala življenje soproga ravnatelja Jugoslovanske tovarne žigalic g. Julka Gorškova, rojena Glaser, doma iz Ruš. Pokojna gospa je bila v Beogradu splošno znana in priljubljena. Njena nenadna smrt je globoko pretresla vse njene znance. Za ugodno rodno to pomeni nadomestljivo izgubo. Pogreb blage gospe bo jutri na župno pokopališče v Rušah. Bodi ji lahka zemlja, žalujočim svojem naše iskreno sožalje!

— Odlikovanje. Znani ljubljanski drogerist in dvorni dobavitelj g. Beno Gregorič je za svoje zasluge na polju fotografije in kot dobrotnik meštanske šole na Viču odlikovan z redom Jugoslovanske krone V. stopnje. Čestitamo!

DANES ZADNJKRAT
Robin Hood
ERROL FLYNN
Ob 19. in 21. uri
KINO SSKA

— Nov grob. V soboto je umrl po daljši bolezni, ki jo je nad vse potrepljivo prenašal, g. Janez Mohar, posestnik v Krenicah. Pokojnik je bil pri vseh, ki so ga poznali, splošno priljubljen. Za njim žalujejo žena, otroci ter številni znanci in prijatelji. Pokopali so ga večerjaj na domačem pokopališču. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

— Ugodne vesti o posadki parnika »Dub«. V nedeljo je prišla v Dubrovnik prva jasna vest, iz katere se lahko sklene, da je posadka našega parnika »Dub«, ki ga je potopila tuja podmornica, živa. O usodi parnika samega še ni nobenih zanesljivih vestí. Iz Los Angelesa v Kaliforniji je namreč sporočil Anton Pavlovič, ki je služil na parniku »Dub« kot kadet, da je živ in zdrav. To vest je sporočil staršem v Los Angelesu živič Antonov brat.

— Iz Legije koroskih borev. V nedeljo 23. t. m. bosta dva občana zbora krajevne organizacije naše legije, in sicer: v Rajhenburgu ob 9. dopoldne (v gostilniških prostorih Lendovska), drugi pa v Zagradu na Dolenjskem ob 15. v prostorih g. Alojzija Orla. Vabimo v se člani iz Rajhenburga in okolice kakor tudi člani iz Zagradca, da se polnoštevilno udeležijo svojih občnih zborov. Ljubljanska krajevna organizacija legije bo pa podala obračun svojega dela na V. občnem zboru, ki bo 1. marca ob 20. v restavracijskih prostorih »Pri Levu na Gosposveti čisti. Priidite kot stari borci, točno in zanesljivo!

— Kolpa in Sava pri Sisku močno narasli. Iz Siska poročajo, da sta Sava in Kolpa močno narasli in da še vedno narasčata. V nedeljo zjutraj je bila Kolpa 644, Sava pa 552 cm nad normalo, večerjaj pa Kolpa že 744 cm, Sava pa 650 cm.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno z jutranjo meglo in zmrzno hladno vreme. Večerja je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Visu, Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 17, v Beogradu 16, v Kumboru in Dubrovniku 15, v Splitu 14, v Zagrebu 12, na Rabu 11, na Visu 10, v Mariboru 8, v Ljubljani 5,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 749,5, temperatura je znašala 0,2, na aerodromu —1,5, v Mariboru 3, na Rabu 6, v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu 7, na Visu 8, v Splitu 11, v Dubrovniku 13, v Kumboru 14.

— Nesreče. 59letni posestnik Miha Japelj iz Bresta je večerjaj vozil s Krima voz krolej. Na gozdni poti pa se je voz prevrnil in pokopal Japelj pod seboj. Japelj si je zlomil levo nogo. — 55letna posestnikova žena Franciška Orehek iz Komena je večerjaj doma zlezla na peč, s katere je hotela vzeti nekaj živila. Orehkova pa je padla s peči in si zlomila desno roko. — 14letnemu posestnikovemu sinu Cirilu Bogataju iz Česnjeje v Selški dolini je slamozeznica odrezala dve prstov. — V bolnico se je snoči zatekel tudi mižarski pomočnik Alojzij Zidan iz Ljubljane, ki ga je nekdo ustrelil pred Pečarjevo gostilno na Zaloški cesti s strašnilno pištolo v obraz. Zidan ima na obrazu večjo rano, znak, da mu je napadelce, ki je potem zbežal, pomolil pištolo prav pod nos.

— Dva zaledovanja. Iz zaporov okrajnega sodišča v Sošanju je nedavno pognel 40letni Tomaž Laznik, doma iz okolice Celja. Laznik ima na vesti razne tatvine in vlome, po svojem pobežu pa je vlomil tudi v stanovanje Katarine Rožančarje v Ponorju, kjer je ukradel nekaj denarja in drugih predmetov. Laznik se najbrž skriva pri kmetih kje v Savinjski dolini. — Po Dolenjskem pa zasledujejo orožniki Janeza Pavlina, ki je baje vojni begunec, doma iz Tolmina. Pavlin je zagrešil več vlomov okrog Cateža in pri raznih posestnikih v okolici Sv. Križa pri Litiji.

— Velika nesreča zaradi neprevidezosti. V Jajcu in v okolici je divjal v nedeljo silen vihar, vmes je pa grmel in hlo. V vasi Podgorje je povzročil vihar veliko škodo. Med nevihto se je vnela stacija Petra Milovca, v kateri so zgorele 104 ovce. Nje-

gov sin Gjorgje je pasel ovce v bližini staje. Ker ga je zeblo, je zakuril kar staji, med tem je pa legel k počitku. Vihar je raznesel žerjavico, da se je staj vnela. Škoda znaša nad 50.000 din.

— Roparski napad. V Somboru je bil v nedeljo napaden trgovec s kolonialnim blagom Edo Steinfeld. Ponoči se je vrnil v selice in komaj je legel, je začul, da ga nekdo kliče. Odsel je v predsobo, kjer ga je napadel ropar s črno masko na obrazu in samokresom v roki. Ropar je prisilil trgovca, da mu je izročil 10.700 din, potem je pa skočil skozi okno in pobegnil.

— Velik vlom v Zagrebu. V stanovanju zdravnik dr. Ignaca Tempala v Zagrebu je bilo pred dnevi vlomljeno in vlomilec je odnesel 46.000 din. Vlomja je bil osumen na Rudolfa Vidonija, ki ga je policija takorekita. Mož je v začetku vlom tajil, končno ga je pa priznal. Imel je pajdaša Rudolfa Vidonija in tudi njega so aretirali. Pri Strgarju je policija našla še 43.000 din in jih je vrnila okrajnemu zdravniku.

Iz Ljubljane

—lj Kaj pomeni dobra utrdba v moderni vojni, je v svojem izredno zanimivem predavanju razložil v soboto 15. t. m. zvečer v salonu Mrakove gostilne na Cesti 29. oktobra zbranimu članstvu ljubljanskega pododpora Udruga rezervnih podoficirjev kraljevine Jugoslavije naš odlični tehniški strokovnjak in redni profesor ljubljanske tehnike g. dr. inž. Miroslav Kasal. Vodstvo ljubljanske organizacije rezervnih podoficirjev je že svoj čas sklenilo, da bo prirelo redna poučna predavanja, na katerih naj bi se člani seznanjali z vsemi aktualnimi problemi moderne vojevanja. Predavatelj, ki ga je najprej prisrčno pozdravil predsednik ljubljanskega pododpora g. Janko Guček, je uvodoma podal krajiš historični različen opis utrjevanja človeških bivališč od pradžav skozi vse veke do danes, ko zremo med narodi in državami čezleže moderne tehnike v obliki raznih Maginotovih, Manerheimovih in drugih utrjenih linij. Ob opisovanju modernih utrdb je ugodil strokovnjak s pomočjo večjih slik in risb razložil v poljudnih izjavah njih učinke glavnih vrst izstrelkov in bomb na različno grajene železobetonske trdnjave in obrambne zidove. Za svoje predavanje, ki ga je poslušalstvo sprejelo s polnim razumevanjem in napeto pozornostjo, je žel toplo, glasno priznanje. Iz ust predsednika pododpora pa še posebno iskreno zahvalo.

— Kruh pri peklih mestni tržni urad stalno nadzoruje glede kakovosti in teže. Pekarje in nadzoruje prav vsak dan zlasti strogo zaradi teže ter je bil ugotovljeno, da naši peki pečejo še dokaj dober kruh, kolikor jim pač dopušča sedanje razmere. Samo pri nekaterih peklih je bil kruh zelo slab in tudi prenežje teže ter so bili zato ovađeni. Zastopnice ljubljanskih gospodinskih organizacij v upravi mestnega preskrbovalnega urada zares vestno zastopajo koristi ljubljanskih gospodinj v vseh prehranjevalnih vprašanjih ter tako resnično koristno sodelujejo z mestno upravo ter z iniciativnimi predlogi skrbijo za olajšanje težkih razmer vsemu mestnemu prebivalstvu. Njih želje in nasvete mestna uprava vsesilno upošteva ter si z vsemi svojimi močmi prizadeva za izpolnitev vseh želja gospodinj pri banovinskem preskrbovalnem uradu.

—lj Z Viča nam pišejo: Pred dnevi smo prejeli iz Nice obvestilo, da se bo kljub hudim časom ustavil tudi letos princ Karneval s svojim spremstvom na Viču, kjer si bo ogledal v soboto 22. t. m. veliko zabavno prireditev viškega Sokola »Smaragdna noč«. Za to tradicionalno pustno zabavo viškega Sokola vlada veliko zanimanje in smo zato prepričani, da bo razkošno okrašena dvorana Sokolskega doma v soboto premajhna. Na zabavi bodo prišli na svoj račun vsi. Vstopnina bo samo 10 din, ostale cene pa bodo povsem ljudske.

—lj NA VSAKO MIZO LASKO PIVO! —lj Koroski in Korosice! V četrtek 20. t. m. se udeležimo slovesnega rekviema (obletnice) za našega svetnika Emilijana Lileka. Sveto opravilo bo ob 7. pred glavnim oltarjem v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. — Klub koroskih Slovencev.

—lj Maškara Sokola I na Taboru bo na pustno soboto 22. t. m. ob 20. Posebno vabljeni so dostojne maske. Rezervirajte mize in lože.

—lj VII. natakarski ples v Ljubljani. V četrtek 20. februarja 1941 bo v veliki dvorani Kazine v Ljubljani tradicionalni natakarski ples pod pokroviteljstvom podpredsednika Zdruga gostinskih obri v Ljubljani g. Franca Kramerja. Ker so bili vsi natakarski plesi radi dobro organizirane zabave in strokovne potrebe v pijači in jedi vedno dobro obiskani, bo tudi letošnja prireditev gotovo ena najbolj obiskanih. Izgla bo godba Broadway-Adamič ter bo plesno vodstvo v večjih rokah g. Jenka. V stranskih prostorih bar s posebno godbo. Pričetek plesa ob 20. uri zvečer.

—lj Visoka pesema, osem slik iz življenja največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, ki jo je zložila Ilika Vaštetova po svojem romanu o Prešernu, bodo uprizorili šentjakobčani v korist zimske pomoči mestne občine v četrtek 20. t. m. ob 20.15. Skrbno pripravljena, izredno zanimiva gledališka občinstvo in so bile vse dosedanje predstave razprodane. Ker tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi ni dobilo več vstopnic, jih kupite že vnaprej.

—lj Prihodnji koncert v mali filharmonični dvorani bo v petek 21. t. m. Izvajala ga bosta pianistki Marta Osterc-Valjalova in Silva Hrašovec, a sponosu do dela skladateljev: Mozarta, Brahmsa, Chopina in Rahmaninova. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Ukradeni kolesa. Z dvorišča v Predovičevi ulici 42 je bilo ukradeno modro pleskano kolo neznane znamke, vredno 1000 din, Evgeniu Špenku. — Iz kleti III. drž. gimnazije v Perčevi ulici je tat-

ukradel skoraj novo, črno pleskano kolo, znamke »Mulle« dijaku Marjanu Brajanu. — Makuš Kajfežu je bilo ukradeno črno pleskano kolo znamke »Standard«, vredno 900 din z dvorišča v Korytkovi ulici 31. — Izpred Bohinjske lekarne na Cesti 9. oktobra je tat odpejal 600 din vredno, črno pleskano žensko kolo znamke »Torado« Justini Dolinarjevi. — Izpred Kleškovice sedlarske delavnice na Poljanski cesti pa je bilo ukradeno 500 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Puch« Heniku Bradaču.

—lj Najdeno truplo nedonošenčka. Oni kan je bilo najdeno med smrečjem ob Volodovni cesti trupelce nedonošenčka mškega spola. Trupelce je bilo najbrž vrže iz kamniškega vlaka. Uvedena je preiskava.

—lj Samo še nekaj dni bo odprta razstava akademskega slikarja Frana Klemenčiča. Obisk razstave doslej razmeroma ni bil slab, toda za mesto, kakor je Ljubljana, vendar prepičel. Mnogi se niso dokazali z obiskom, da jim je kaj do slovenske likovne umetnosti. Naj izkoristijo vsi priliko teh dni, ko bo razstava še odprta in naj pohite v Jakopičev paviljon, kjer je tudi prilika za nakup lepe slike, ki je najlepši okras za stanovanje kulturnega človeka. Razstava je odprta od 9. do 17. ure vsak dan.

Zagonetna tragedija

Ljubljana, 18. februarja. Snoči okoli polnoči so začeli ljudje za Gradom na desni strani Gruberjevega kanala precej glasno prerokanje moškega in ženske, kar je že radi tega, ker sta se prečkala pod cesto na travniku obrežja vzbudilo precej pozornosti. Prepir je pa kmalu utihnil in ni bilo radi megle in teme ničesar več videti, kar je zopet pomirilo ljudi. Čez nekaj časa je pa neka ženska obupno zaklicala že v strugi Gruberjevega kanala. Nekaj mimoidočih je hitro steklo do struge, pa sta jim tema in megla zakrili vse.

Ali je bil kdo na nasprotnem bregu in je on zakrivil škodo nesrečnice v strugo, ali če gre za samomor, je zaenkrat zagonetka. Ko pa je žrtev priplavala do zatvornice ni bilo čuti ničesar več. Očividno je omagala v mrzli vodi in utonila v globoki vodi nize zatvornice. Radi bliskovite naglice, s katero se je vse odigralo, ni bilo mogoče nesrečnici pomagati. Ljudje so o tem obvestili policijo.

Iz škofje Loke

— Zimska pomoč v škofji Loki. Na nedavnem sestanku smo dobili tudi v škofji Loki odbor za zimsko pomoč, ki bo lajšal bedo in pomanjkanje v okviru svojih sredstev. Delo odbora poteka zaenkrat v tem, da se bodo zbrali točni podatki vseh onih, ki so pomoči potrebni, uvedena pa je tudi širokopotezna nabiralna akcija, ki je rodila doslej prav zadovoljiv uspeh. Odbor zimske pomoči bo v kratkem lahko pristopil k razdelitvi koruzne moke in masti. Krajevni odbor zimske pomoči bo imel pri nas dovolj dela. Na peščico imovitih pride mnogo onih, ki se trdo prebijajo skozi vsak danje življenje. To najbolj vedo naše karitativne organizacije in občina v uobzornem odseku, ki morejo le približno lajšati pomanjkanje in potrebe prolečev. Poleg drugih so v odboru zimske pomoči Franc Žebre kot blaginjak, Ljuba Lendovska kot predsednica KJS, ravnatelj Karel Sovre, šolski upravitelj Karel Jeretina in predsednik RK Avgust Blaznik. Predsedstvo je v rokah podžupana g. Lovra Planine, tajništvo pa vodi zdravnik dr. Viktor Kojancič.

—lj Vdova Rošlinc bo naslednja predstava naših sokolskih igralcev, ki žanjejo letos tolike uspehe. Opozorjamo na uprizoritev, ki bo kot nalašč za predpust.

—lj Prešern (občinski prehranjevalni odbor) je v škofji Loki sestavljen takole: Zihri Matevž, predsednik; Planina Lovro, namestnik predsednika; Oblak Josip, zastopnik obrtništv; Gruenda Anton, zastopnik potrošnikov; Porenča Janez, posestnik in mlinar-strokovnjak; Hafner Jože, poslovodja prehranjevalnega odbora; Žebre Franc, zastopnik trgovine in Deisinger Zoran, njegov namestnik; Thaler Rado, zastopnik industrije in Dolenc Franc njegov namestnik; Oman Tine, zastopnik prehranjevalnega urada tovarne Šestir; Janša Stanko, zastopnik zadrudništva; Podbešek Jernej, namestnik zastopnika zadrudništva; Krošelj Andrej, zastopnik združenja pekov in Podobnikar Franc njegov namestnik.

—lj Za mrtvega proglašen. Sresko sodišče v škofji Loki je uvedlo postopek, da se proglašata za mrtva Janez in Peter Arhar. Janez Arhar, rojen 3. novembra 1897 pri Sv. Ožbaltu in po poklicu mesarski pomočnik, je stanoval nazadnje pri Sv. Andreju, v začetku vojne pa je odšel na galitsko fronto. V ruskem ujetništvu je zbolel in baje umrl. Vse do konca leta 1914 ni o njem nobenega glasu več. Peter Arhar, roj. 28. junija 1899, tudi od Sv. Ožbalta, je odšel leta 1917 v Judenburg in baje tam v vojaški bolnici umrl. Kdor bi kaj vedel o njima, naj to sporoči sodišču do 1. septembra t. l.

—lj Škofješki Sokol je daroval za zimsko pomoč din 1000, za bitolske žrtve pa so zbrali Sokoli in Sokolice 800 din.

Iz Kranja

— Tečaj za pridelovanje zelenjave bo priredila kraj. banska uprava 27. t. m. v našem mestu. Na predavanju se bo obravnavalo, kako moramo urediti vrt, da bo dovolj zelenjave za vse letne čase. Predaval bosta g. inž. Jeglič in ravnatelj Lap iz Ljubljane. Zaradi aktualnosti opozorjamo na predavanje že danes. Kraj in uto predavanja bomo pravčasno objavili.

— Izredno zanimanje za šah. Prijave za prvenstveni turnir so zaključene. Prijavilo se je nepričakovano veliko udeležencev, tako da sega število nastopajočih v 30, kar se v našem mestu še ni dogodilo. Zaradi boljše izvedbe turnirja, bolj izenačene borbe in pa večje zanimivosti je klubov kapetan g. Virnik sestavil več skupin. Oziraje se tudi na rezultate iz prejšnjega turnirja, igralci bodo odslej razdeljeni v razrede, kakor se to praktična tudi drugod. Medtem ko so igralci v I. razredu že določeni, bo treba v drugi skupini na podlagi uvođenega turnirja razdeliti igralce v II. odnosno III. razred. Izredno zanimanje za šah je predvsem zasluga klubovega odbora, kateremu na čelu stoji g. Mirko Rus. H koncu prinašamo še rezultate z brzega turnirja, ki je tvoril uvod v prvenstveni turnir. Izmed 16 igralcev je postal končni zmagovalac g. Joža Pogačnik, sledi gg. Vidmar, Šarič kg.

Vprašanje služkinj in postrežnic

Treba bi bilo poskreti tudi za njihovo stanovsko izobrazbo

Ljubljana, 18. februarja. V rubriki »Izpod sita« je »Slov. Narod« št. 34 z dne 11. t. m. prinisel članek, iz katerega povzemamo tele stavke: »Čas nam je prinisel poleg nujno potrebnega socialnega čuta tudi vseokvirne njegove izrodke, med temi preveliko širokogrudnost in obzirnost do nekaterih služkinj in postrežnic. Temu zgrešenemu pojmovanju moramo pripisati vedno večjo demoralizacijo med nekaterimi posli, ki postavljajo večkrat za svoje malomarno delo pretirane, da celo nesramne zahteve. Nekateri so postale neverjetno predrzne, chole in domisljave. Svoje službe sploh ne jemljejo več resno, glavno jim je, da čim več za službo in čim manj delajo. Mnogo primerov je, da služkinja ali postrežnica kratkoročno jemlje kar ji pride pod roko, posebno živila. Veliko potuho imajo posli v tem, da im gospodinje ne smejo v poselsko knjižico napisati slabega izpričevala. Tako romajo take služkinje in postrežnice brez vsake kontrole od hiše do hiše, njihova predrznost postaja od dne do dne večja, ker ni nikogar, ki bi jo zajezila.«

Ugotavljamo, da je mnogo resnice v teh vrstah, vendar je potrebno, da si vse te nerednosti in napake približe ogledamo.

1. Če nekatere služkinje jemljejo živila, je to gotovo znamenje, da so lačne. Delavci človek rabi več hrane. Le roka lačnega človeka se rada iztegne po živilih, vit človek pa jih komaj opazi in se ne zanimala zanje. Žal, da se prav pri jemanju živil kaj hitro privadi, da začne še druge reči jemati. Vemo, da so težki časi in da mnoge gospodinje tare skrb ob vedno bolj naraščajoči dragini prehrane. Vendar se izdeja denar še bolj za manj potrebne stvari, n. pr. kozmetiko, lepoticje, zabavo in druge.

2. O potrebnem socialnem čutu, prevetliki obzirnosti in širokogrudnosti do služkinj in postrežnic se v resnici ne more govoriti. Vsakovrstni izrodki, zgrešeno pojmovanje in demoralizacija gotovo ne izhajajo iz predobacivanja potrebnega socialnega čuta širokogrudnosti in obzirnosti, pač pa premočkrat iz brezbrižnosti in nepravilne razumevanja onih, ki imajo skrbeti za dobrobit in stancvsko izobrazbo naraščajo vseh poklicev in tudi za služkinje. Očitek, da so nekatere služkinje postale neverjetno predrzne, ohole in domisljave, da svoje službe sploh ne jemljejo več resno, da jim je le za to, da več za službo itd., kaže na pomanjkanje stanovske zavestnosti in na izpolnjevanja dolžnosti in srčne kulture. Kje pa naj vse to vzamemo, če se jim v ta namen nič ne nudil Naraščajo vseh pridobitnih poklicev ima zaslimbo v vajejniskem in poklicnem šolstvu, le služkinjam kot pomočnicam v

gospodinjstvu ne nudimo te opore, kakor da se za gospodinsko delo ni treba ničesar učiti. Za 1538 javencev in vajenk se je v letu 1940 v dravski banovini izdalo 682 tisoč din, za nad 9400 hišnih uslužbenk se je pa dalo sramotno malo. In vendar tudi one plačujejo uslužbenški davek in za bednostni fond približno 700.000 din letno. Prav tako plačujejo za zavarovanje pri OUZD približno pet milijonov dinarjev od teh prispevkov dobi Borza dela 10% in Delavska zbornica 5%. Torej več stotisočakov na leto. Borza dela sicer daje podpore tudi brezposelnim služkinjam, ki so pa največkrat brezposelne zato, ker so premalo izveščane za gospodinska dela ali so celo delomrznice, ki spadajo v prsilno delavnico. Denar, ki se izdaja za take podpore, bi se bolje obrestovalo, če bi bil izdan za njihovo poklicno izobrazbo. Tudi Delavska zbornica zelo skrbí za obrtno vajeenje in vajenke kakor tudi na splošno za izobrazbo delavstva, a skrbeti za dober naraščajo bišnih uslužbenk ima premalo smisla. Na vsa naša zadevna opozorila in vloge se ni oziralo in tu o kakšnem socialnem čutu širokogrudnosti in obzirnosti ni govora. Morda nam bo radijo predavanje 19. t. m. ob 18.40 prineslo pod naslovom »Ali je gospodinsko delo poklic?« še kaj novih nasvetov.

Sedanja uprava Delavske zbornice hoče zboljšati delavsko razmerje s pomočnimi izobraževalno organizatoričnimi tečajji. Zato prireja po mestih in industrijskih krajih dravske banovine poučne tečaje, kot posebno pa je iz tega vidika izpustila hišno uslužbenstvo, kakor da delavke tega poklica ne rabijo nobene organizatorne razgibanosti, ki bi njihovemu stanu prinesla več stremeljenja za dobro, več čuta dolžnosti stanovske in narodne zavesti in več smisla za vzajemno družabno življenje.

Končno se gospodinjam dozdeva, da se služkinjam daje potuha s tem, ker ni dovoljeno, da bi gospodinje v poselsko knjižico pisale izpričevala. Niso samo med hišnimi uslužbenkami zmkavti za male reči. Se za večje reči in pomevbe jih dobimo tudi med drugim delavstvom in celo med intelektualci, ki sploh službenih knjižic nimajo. Se oni, ki so v tem pogledu po paragrafu kaznovani, pozneje nihče ne sme grehov očitati. Dober nauk, trda, odločna beseda večkrat človeka poboljša, a mu ne vzame kruha in potrebnega zaslужka, kar bi v izpričevalu zapisana beseda gotovo povzročila. Sicer pa gospodinje same med seboj dajejo dovolj zasebnih, včasih pretiranih informacij, ki dekletu onemogočijo dobiti službo.

Ker je bila od pisca zgoraj omenjenega članka pozvana, zato tem potom odgovarja »Organizacija gospodinskih pomočnic«.

Naše gledališče

D R A M A
Začetek ob 20. uri
Torek, 18.: Zaprta vrata. Red Torek.
Sreda, 19.: Šesto nadstropje. Red Sreda.
Četrtek, 20.: Cigani. Red A.
Petek, 21.: zaprto. (Zaprta vrata: Gostovanje v Celju).
Sobota, 22.: Šesto nadstropje. Izven.
O P E R A
Začetek ob 20. uri
Torek, 18.: zaprto. (Generalna)
Sreda, 19.: Rusalka. Red Premierski.
Četrtek, 20.: Sabška kraljica. Red Četrtek.
Gostovanje Josipa Gostiča, tenorista zagrebške Opere.
Petek, 21.: zaprto. (Generalna)
Sobota, 22.: Tri stare škatle. Opereta. Premiera. Izven.

»Tri stare škatle« je naslov silno zabavne opere, ki jo je komponiral Walter Kollo. Premiera tega dela, ki ga bo izvajala opera samo izven abonmaja, bo v soboto 22. t. m. Opereta je zelo zabavna, vsebuje učinkovite vloge in njeno dejanje je lokalizirano v naše kraje. Prevod je napravil dirigent Niko Štrifot, ki je znan kot izvrsten prevajalec opernih, kakor tudi opernih del. Glavno partijo bo pela Polčeva. Dirigent: D. Žebre. Režiser in koreograf: inž. Golovin.

Iz Celja

—lj Dodatno nakaznico za moko. Mestni fiskaliz je začel razdeljevati dodatne nakaznice za belo moko za bolnike, ki dobio s temi nakaznicami poleg običajne količine moke odnosno kruha še po 1 kg bele moke na mesec. Vsa upravičence pa se mora prej javiti v mestnem prehranjevalnem uradu, ki mora ugotoviti, ali spada reflektant pod njegovo oskrbo. Bratovska skladnica v Celju je prejela dodatne krušne karte za delavce, ki opravljajo težka dela. Te nakaznice bo razdeljevala bratovska skladnica.

—lj Dva prvšaveni šahovski tekmi. Celjski šahovski klub je igral v nedeljo v Sošanju prvenstveno tekmo s šahovskim klubom Šoštanjem, prvkom šaleškega okrožja. Celjani so zmagali s 6:1, ena partija pa je bila prekinjena. Podrobni rezultati so naslednji (prvi so Celjani, drugi pa Šoštanjanci): Cijan: Goršič 1:0, inž. Sajovic: Rode 1:0, Modic: Koren 1:0, Grašar: Lorbec 0:1, Tavcar: Robincak 1:0, Vladimir Diehl: Šarnar 1:0, Schneider: Šoln 1:0, partija Fajs: Berdnik pa je bila prekinjena. Šahovski klub Gaberje pa je gostoval v nedeljo v Radečah in v prvenstveni tekmi premagal šahovski klub Radeče s 5:3. Povratna tekma bo v nedeljo 23. t. m. v Celju.

—lj Krajevna organizacija Združenja rezervnih podoficirjev v Celju je imela v nedeljo občni zbor v Celjskem domu. Občnega zbora, ki ga je vodil predsednik g. Anton Ulaga, sta se poleg številnih članov udeležila tudi zastopnika vojske major g. Dragiša Žeković in zastopnik glavne uprave združenja g. B. Popović iz Zagreba. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delo krajevne organizacije v preteklem poslovnem letu živahno in uspešno. Organizacija ima 186 članov. Najmočnejše poverjenstvo ima v Trbovljah. Izvoljen je bil povečini dosedanja odbor s predsednikom g. Antonom Ulago, tajnikom g. Franjom Vitavskim, blagajnikom g. Franjom Škofco in knjižničarjem g. Lovikom Gaškom. Predsednik nadzornega odbora je g. Janko Wagner. Občni zbor sta godravila g. major Žeko-

vič, ki je v lepem govoru opisal dolžnosti rezervnih podoficirjev, in g. Popović, ki je poročal o uspešnem delovanju glavne uprave združenja.

—lj Gospodarsko predavanje prirediteljsko »Mali gospodar« v Celju v sredo 19. t. m. ob 19.30 v okoliški osnovni šoli. Predaval bo kmetijski referent g. Zupan o gnojenju vrtov. Vstopnine ni. Vabljeni so tudi nečlani.

—lj Svojo prijateljico je okradla. Celjska policija je v soboto aretirala 18-letno brezposelo delavko Stefanijo Č. s Teharja, ker je 23. januarja ukradla svoji prijateljici koveček z oblekami v vrednosti 370 din. Aretiranko, ki je policiji že dobro znana, so izročili sodišču.

Sokol

—lj Ljubljanski Sokol bo imel v četrtek, dne 20. t. m. važno posvetovanje o temi: Naš bodoči dom. Vabljeni so vsi člani uprave, prednjačih zborov, gradbenega odbora in celokupnega tehniškega odbora. To posvetovanje, ki bo imelo namen, da določi minimalni in maksimalni program o bodočem domu, kar se tiče njegovega obsega, prostorov, rentabilnosti in finančnih sredstev, se bo vršilo v društveni posvetovalnici ob 20. uri. Vabimo tem potom tudi ostale člane, ki se zanimajo za ta prevažni društveni problem. — Uprava.

SPORT

— Nemški šakači na tekmarh v Planici. Iz Berlina poročajo, da bodo nemški amušarski prvaki prihodnje tedne sodelovali na raznih mednarodnih smučarskih tekmarh, med drugim tudi v Planici na veliki skakalnici, kjer bodo tekme 2. marca. Udeležbo se jih nemški šakači Gregor Höll, Mayer, Paul Kraus, Heinrich Palme, Hans Lahr in Köhler.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD

18. II. 1941
Radovljica 47 m: —2, oblačno, 22 cm snega, sren,
Bohinj-Zlatorog 530 m: 0, megla, 50 cm snega, sren,
Pokljuka 1300 m: —7, jasno 25 cm snega, sren,
Dom na Komni 1520 m: —2, jasno, 25 cm snega, sren,
Skalaški dom na Voglu 1540 m: —2, jasno, 25 cm snega, sren,
Dom na Kravcu 1700 m: —3,

8223 vajencev in vajenk obiskuje šole

Nekaj zanimivih števil o naših strokovnih nadaljevalnih šolah v šolskem letu 1940-41

Ljubljana, 18. februarja. Strokovno nadaljevalno šolstvo je nedvomno kljub vsem pomanjkljivostim najbolj razvito ter izpopolnjeno v dravski banovini. Sicer bi bile potrebne pri nas še v mnogih krajih nadaljevalne šole, ali vsaj tečaj; s sedanjimi razmerami ne smemo biti nikakor zadovoljni. Skoraj ne upamo zapisati, da vsa Slovenija ne premore nobenega, le nadaljevalnim šolam namenjenega poslopja. Tudi Ljubljana je brez nje. Sistem financiranja strokovnih nadaljevalnih šol je sploh pogojevale zase. Človek bi pričakoval, da bo prav za te šole vselej dovolj kreditov, ker so mnogo bolj tesno zvezane z gospodarskim življenjem kakor druge, ki spadajo pod prosvetno ministrstvo. Strokovne nadaljevalne šole so prepuščene občinam, ki pa skusajo stroške prevladati na gospodarske ustanove in obrtnike. Navidez je prispevnih faktorjev celo preveč, vendar vsi skupaj ne zmorejo dovolj. To ne velja le za deželo, kjer imajo občine male proračune, temveč tudi za avtonomna mesta.

Izredno mnogo je bilo že napisanega o velikem pomenu strokovnih nadaljevalnih šol za napredek gospodarstva, predvsem pa obrti. Prav v teh časih se je izkazalo, da v mnogih gospodarskih strokah še vedno primanjkuje dobro usposobljenih obrtnih pomočnikov. Mnoge strokovne nadaljevalne šole, kakršne so zdaj, ne morejo dati vajencev primernega znanja, saj jim pogosto primanjkuje celo najnujnejših učnih pripomočkov. Tudi strokovno usposobljenega učiteljskega ni dovolj.

Kljub temu, da časopisje od leta do leta opozarja na te pomanjkljivosti, se v glavnem ni nič spremenilo. Dokler to šolstvo ne bo dobilo primernejšega ustroja, si ne bomo smeli obetati večjih uspehov. Kakor rečeno, predvsem bi bilo treba urediti vprašanje financiranja teh šol, tako da bi bili zajamčen povsod neoviran pouk ter da bi ne bilo vajenci sami glavni prispevni faktor.

Kako pomanjkljiva je pri nas splošna statistična služba, sprevidimo že po tem, da sploh ni mogoče točno ugotoviti, koliko vajencev je zaposlenih. Zanesljivo je le, da jih šole obiskuje dobra polovica, vendar ni mogoče izraziti razmerja med številom zaposlenih in številom šole obiskujočih vajencev v odstotkih. Na cenitev se pa ne moremo ozirati, zlasti še, ker ne soglašajo.

Splošnih strokovnih nadaljevalnih šol je v tem šolskem letu 38. Po številu učencev in vajenk je na prvem mestu Maribor in ne Ljubljana. Vendar je to znak, da Ljubljana gospodarsko čedalje bolj hira, ker ima Ljubljana specialne vajenske šole. Med tem ko je v Mariboru v splošni nadaljevalni šoli 653 vajencev in 231 vajenk, je v Ljubljani samo 145 učencev in 113 vajenk. Celotno v celju obiskuje splošno šolo več vajencev kakor v Ljubljani, in sicer 224 in še 91 vajenk. Niti Kranj nima mnogo manj vajencev v splošni šoli kakor Ljubljana. V Kranju obiskuje splošno nadaljevalno šolo 143 vajencev in 57 vajenk. Ptujska splošna nadaljevalna šola šteje skoraj prav toliko vajencev, 141 učencev in 34 vajenk. Nenavadno mnogo ima vajencev sosedni št. Vid; 209 jih obiskuje šola, a vajenk je samo 9. Da je tam toliko vajencev, je treba pripisovati zelo razvitemu mizarstvu. Manjša mizarstva podjetja skoraj ne morejo obratovati brez vajencev. Skoraj enako število vajencev imata dva izrazito industrijska kraja, Jesenice in Trbovlje. Jeseniško šolo obiskuje 114 vajencev in 64 vajenk, trboveljsko pa 113 učencev in 64 vajenk. Nad sto vajencev je še v Mengšu (119 učencev in 16 vajenk), na Bledu (108 — 32), v Kamniku (108 — 10), Kočevju (109 — 17) in Novem mestu (108 — 36).

Ljubljana je skoraj bolj trgovsko kakor obrtniško mesto, kakor lahko sodimo po visokem številu trgovskih vajencev, ki obiskujejo trgovsko gremialno šolo. Približno tretjina vseh učencev in vajenk trgovskih gremialnih šol v banovini odpa-

de na Ljubljano; ljubljansko šolo obiskuje 118 vajencev in 132 vajenk, skupaj torej 250, med tem ko šteje splošna obrtna nadaljevalna šola 258 učencev in vajenk. Vse splošne nadaljevalne šole v Sloveniji štejejo 3821 vajencev in 1240 vajenk (skupaj 5061). Na Ljubljano torej odpade dvajsetina (5%) obrtnih vajencev in vajenk, ki obiskujejo splošne šole, med tem ko ima tretjino (33%) vseh trgovskih vajencev in vajenk. V banovini je 10 gremialnih trgovskih šol, in to v krajih: Brežice, Celje, Kamnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Mur. Sobota, Ptuj, Slovenjgradec in Trbovlje. Brez gremialne šole je Novo mesto izmed naših večjih krajev. V vseh desetih šolah je 363 učencev in 288 vajenk (skupaj 651). Maribor ima mnogo manj učencev in vajenk v gremialni šoli kakor Ljubljana, le 60 in 39. V Celju je 52 vajencev in 33 vajenk, v Kranju 39 in 46 in v Ptuj 27 in 16.

V Sloveniji je še 8 posebnih strokovnih nadaljevalnih šol, ločenih po obrtnih strokah. V tem pogledu prednjači Ljubljana in s tem si tudi moramo pojasniti, zakaj ni več učencev in vajenk na splošni nadaljevalni šoli. Ljubljana ima 6 specialnih vajenskih strokovnih šol: gostilničarsko (23 vajencev in 4 vajenk), žensko za umetne in oblačilne obrti (362 vajenk), za stavbne obrti (216 vajencev), za mehanične obrti (414), za moške umetne in oblačilne obrti (277 vajencev in 4 vajenk) in grafično 21 vajenk. Maribor ima samo eno (gostilničarsko) specialno vajensko šolo (15 vajencev in 14 vajenk) in prav tako Celje gostilničarsko (9 in 7). Specialne vajenske šole obiskuje 975 vajencev in 391 vajenk (skupaj 1366) in na samo Ljubljano odpade 1323 vajencev in vajenk ali 96%.

Razen stalnih nadaljevalnih šol, splošnih in specialnih, je zdaj prirejenih še 34 začasnih tečajev v 34 krajih. Te tečaje obiskuje samo 62 vajencev in 253 vajenk.

Vse šole in tečaje štejejo skupaj 6062 učencev in 2161 vajenk, skupaj torej 8223. Učiteljskega je skupno s kateheti in mojstri ter mojstricami 679.

leja je po dvomesečnih izkušnjah prišlo v pravi tir ter so za bodoče mesece trboveljskim gospodinjam nakazane dovoljne količine, ki se bodo tudi pravočasno razdelile.

Dva tečaja za usposabljanje laikov-preglednikov klavne živine in mesa se bosta vršila pri javnih mestnih klavnicah v Ljubljani in Mariboru v času od 17. marca do 4. maja letos ne vstevši velikonočni teden. Prošnje za priustitev k tečaju je predložiti potom občine ali sreskega načelstva veterinarskega oddelku banske uprave najkasneje do 24. t. m. Predpisane prošnje je treba kolkovati s 30 din. Tečaj je namenjen v prvi vrsti laikom za preglednike klavnih živali in mesa v onih občinah, kjer ni nobenega stalnega živinozdravnika.

Kozjereja postaja zelo važen činitelj v prehrani mnogostevilnih družin socialno šibkejših slojev. Znano je, da je kozje mleko za slabotne otroke delavskih družin. Letos je veliko povpraševanje po plemenitih kozlih in kozah, čemur ni bilo mogoče ugoditi, ker primanjkuje takih plemenitih živali, ki bi vsaj kolikor toliko bile primerne za plemo. Naše oblasti bodo pričele sistematično pospeševati kozjerejo ter bo ustanovljenih nekaj rejških središč za koze, kjer se bodo odбирale plemenske živali ter oddajale rejškim družinam. Predvsem se bodo upoštevale revne delavske družine. Trboveljsko društvo »Rejec mlaih živali« je za naš industrijski okraj itak že pokrenilo akcijo za ustanovitev rejškega doma ter bi se zlasti tej organizaciji lahko dala na razpolago potrebna materialna sredstva, da se reja mlaih živali, zlasti tudi koz, pospeši čim bolj Trbovlje bi lahko v tem pogledu postale rejško središče za ves zaveski industrijski revir. Z ozirom na veliko pomanjkanje plemenitih koz se prebivalstvo opozarja naj se spomladi ne koljejo ali prodajajo, temveč se jih naj najprej ponudi v odkup banški upravi ali pa zvezi društev »Mali gospodar« v Ljubljani.

Krsti, poroke in smrti. V Trbovljah so bili krščeni: Grefak Marija, Pirc Ivana, Hribar Filip, Lapi Branimir, Bostič Anton, Holček Marija, Čestnik Alojz, Hauptman Marijan, Kolar Franciška, Pavlič Irena. — Poročili so se: Govejšek Karol rudn. ključavničar in Slabajna Ivana, zasebnica, Jan Valentin, cerkovnik in Orešnik Minka roj. Brodnik, gostilničarka. Laznik Jožef, rudar in Urbajs Pavla, kmečka hči, Voje Ivan, mizar v cementarni in Krulje Franciška.

rud. hči, Rataj Rudolf, delavec in Jerman Marija, kmečka hči. Bilo srečno! Umrla so: Artnjak Marija, roj. Koren, št. 68 let, Feštajn Ana, roj. Vidmar, žena rudn. nameščena v p. 65 let, Bačnik Pavel, rudar, 48 let, Gorišek Marta, roj. Kolovratar, rud. vdova, 73 let, Podgoršek Antonija, roj. Covic, rud. vdova št. 76 let. Naše sožalje!

Nesreče in nezgode. V noči od sobote na nedeljo se je v jami na vzhodnem obratu poškodoval na glavi in desnem ramenu rudar Jože Jarc. Med kopanjem premoga mu je padel na glavo večji kamen ter ga precej oplazil. V bolnici so mu rano pregledali ter mu nudili pomoč. Drugi dan pa mu je odpovedala desna roka, verjetno mu je udarec poškodoval živec. — Hlapec Hribar Stanko, zaposlen pri poselniku Podbevniku pri Sv. Katarini nad Trbovljami je vozil les. Radi posledice mu je podrsnilo ter je padel pod naložen voz. Dobil je težko poškodbo na glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je poškodbam podlegel. — Močne poškodbe sta dobila delavca cementarne Lanišnik Miro in Mrak Ivan pri delu v kamnočemu v Retju. Odkopavala sta skalo, ki se je pa nepričakovano odtrgala. Delavca sta padla več metrov globoko in se obšutno poškodovala. — Žena rudarja Suhodolčana je doma sekala drva ter se močno vsekala.

Iz Ptuj

Ustanovitev nabavljale in prodajne zadruge za obrtništvo. Pod pritiskom visokih nabavnih cen surovinam za obrtniške izdelke so začeli ptujska obrtniška organizirani zanimanje, da bi si obrtniki ustanovili po zgledu delavskih konzumov ter uradniških nabavljajnih in kreditnih zadrug svojo obrtniško zadrugo, katera bi z malim dobičkom nudila svojim članom blago po primernih cenah, obenem pa tudi nudila kredite po zmožljivih zmožnostih in pogojih. Akcija za to ustanovo je zelo resna. V tem smislu sklicujejo za nedeljo dne 23. februarja ob pol 9. uri v gostini Zupančič sestanek, na katerem se bo obrtnikom točno obrazložilo o pomenu svoje zadruge. Z geslom »V skupnosti je moč« upajo, da bodo svoj načrt z lahkoto dosegli. Obrtniki se posebno sedaj pritožujejo, da niso bili nikjer deležni zaščite in podpore ter da se jih je smatralo le za višje kvalificirane delavce, ne pa za ustvarjalce in izdelovalce človeku potrebnih dobrin.

Marco Praga: Zaprta vrata

Miselno in čustveno globoka drama je prinesla v odlični uprizoritvi režiserju Skrbnišku in igralcem velik uspeh

Ljubljana, 18. februarja. Zapleteno je življenje in povsod so zaprta vrata. Italijanski dramatik je pokazal v svoji lepi dramati »Zaprta vrata« v družini bogataša Ippolita Quereeta. Veljavni zakoni in vesolopno strogo varovane družabne moralne postavbe se nam včasih kažejo v hudem nasprotju z zakoni srca, vesti ter časti: to so vrata, ki jih je treba odpreti izlopa — ali porušiti zgrda, da bo človek srečen. Revolucionarnost ključa torej Praga na upor proti »vratom« ni zahteva temeljitih reform.

Tri osebe trpe zaradi »zaprtih vrat«, sin Giulio, mati Bianca in njen prijatelj Decio. Četrti, Ippolito, ki je mož Biancin, veseljak in plitke nasladnež, ki je vrata že brutalno odprl. Ničev človek je, ki se je žene navezal že po šestih mesecih in zdej ljubi ženske vse od kraja. Ta amoralni mož, sicer po svoje velikodušen gentleman čudovite tolerance, prezira vse veljavne zakone in pravne družabne zapreke. Pa je pisateljev in gledalcev prav zato odvratna človeška pojava.

Sin Giulio je žrtev ljubezni svoje matere, brezumne, blazne ljubezni, ki bi se povzpela do besne ljubosumnosti tisti trenotek, ko bi si našel deklo. Giulio ne prenaša več suženjstva te materinske ljubezni. Hoče svobodno živeti, kaj postati, ne kaj doseči, zatopiti se v delo, doseči uspehe, skratka biti cel mož, a ne ostati privezan na mater. In hoče v svet, v borbo. In drama pokaže, kako si Giulio končno odpre zaprta vrata.

Mati Bianca pa je žrtev nesrečnega zakona s Hipolitom, možem razuzdencem, ki više ceni počestno blato, kakor biserno dragoceno ženo. Ta žena postane mati iz skladike ljubezni z Deciom, plemenitim in neskončno nežnim značajnikom. Giulio je sad te idealne, dasi izvenzakonske ljubezni. Toda Bianca nima poguma, da bi porušila zaprta vrata, ker se boji škandala ločitve, sramote, ki bi jo izzvala na sina in vse sorodstvo. Saj je po rojstvu kontesa in njen rod nad vse časten.

Tako živi Bianca dvajset let v lažnivem zakonu za zaprtimi vrati. Takrat pa sin Giulio instinktno in z bistrim opazovanjem sam razkrije istino, da je Decio njegov resnični oče, tisti Decio, ki ga je zmerom nezavedno sinovsko ljubil, ne pa Ippolito, ki ga je kot »dovršenegega idiota« vedno zaničeval. In neomajen, svet, nad vse ljubeč sin ostaja svoji materi; ničesar ji ne more očitati, saj celo »zunanji svet je v bistvu pravičen — pravi materi — in celo svet razume, da bi ob takem človeku, kakršem je Ippolito, niti svetnica ne ravna drugače.

In drama nam pokaže, kako tudi Decio ne odpre »vrat«, temveč s sinom Giuliom odstopuje v novo afriško kolonijo delat, ustvarjati novo življenje, dočim ostane Bianca osamljena, saj ženska je zmerom tista, ki se zvali nanjo najhujše, najbridkejše.

Vidno je torej, da priznava tudi Praga Marco nepopravljnost veljavnih zakonov in neravnost družabne morale, dasi jih sila kot strašne in bridkostno neznosne. Niso vsi sinovi kakor Giulio in niso vse žene kakor Bianca: »ne vzemirajo se in se ne upirajo.«

»Morda je prav tako, sicer bi se razbilo preveč družin! A treba bi bilo urediti velike reforme, ki tu ali tam kak posameznik ključ po njih,« pravi Praga z jezikom župnika. »Potrebna je reforma, da bi vsako novorojeno bitje bilo materin, edino materin otrok in bi tudi nosilo njeno ime. Torej preobrazba zakona! — In resnične so župnikove besede: »Vsak človek je sin matere, ki ga je spočela in rodila. Edina mati je sveta, in noben sin nima pravice, jo soditi, ji odpustiti ali jo celo kaznovati. Vsak sin ima le eno dolžnost: pomagati ji, braniti in varovati svojo mater!«

Tako je v »Zaprtih vratih« svetlost materinstva in žrtev matere osrednji motiv, ki se bori s težnjo po svobodi čustva, srca in vesti ter časti. Intimna, globoko zajeta drama bo zajela razum in čustvenost tudi našim materam in očetom.

Kajpak so glavne tri osebe izjemne, idealizirane ter so izvestnosti težko verjetne — ali človeško naravnost nemogoče. Ali Praga je fin psiholog in tehnično umetnik odra, pa radi sledimo njegovi poeziji.

Drama »Zaprta vrata« je iz leta 1913. Takratna revolucionarnost je v 27 letih postala vsakdanja stvar. Zakonci si danes brez sramotne senzacije odpirajo vrata z ločitvami. Zakonski problemi so in ostanejo aktualni.

Zato pozdravljamo uprizoritev te miselnosti in čustveno bogate drame, ki nudi hkratu izvrsten teater, to se pravi zelo zahvalne vloge. Tu je predvsem mati Bianca, popolna dama in krasna mati. Naša šaričeva nam je zaigrala s svojo fino, noblesno umetnostjo že mnogo čudovitih nepozabljenih mater in Bianca je nov vzorec najlepšega njene velike ustvarjalnosti.

Kralj v vlogi Decia Piccardija je odličan in v prizorih s sinom globoko pretresljiv. Kresacija globoke prečutenosti.

Mladi igralec Tiran je v vlogi Giulija našo radost prekosil celo optimistična pričakovanja. Veseli smo ga bili, saj je pokazal resničen talent, pristočnost čustva, naravnost in jasnost dikcije ter uglajenost kretenj.

Prav dobro je označil Presetnik župnika, ugajal zlasti z zadržanostjo svoje igre in diskretnostjo govorice. Samo neke pynosti se naj še iznebi.

Prisrčna in naravno živahna je simpatična Mariolina Ančke Levarjeve, dasi korekten kavalir, vendar pravilno zoprn Ippolito je vrgledno vestni Gregorin ter končno prav dober Maurilio, sluga Kaukler.

Drama je s svojo komorno dovršenostjo in intimno, rahločutno uprizoritvijo režiserja Milana Skrbniška globoko zanimala in žela popoln uspeh. Prevod S. Samca je vzorno lep. Fr. G.

Iz Trbovelj

Z razdeljevanjem petrolejskih nakaznic je pričela občina Trbovlje za gospodinjstva in sicer za meseca februar in marec skupno. Petrolej se bo razdelil med potrošnike po sledečem ključu: gospodinjstvom od 1 do 3 članov pripada mesečno

1 liter, od 4 do 6 članov 1 in pol litra, od 7 do 10 članov 2, gospodinjstvom preko 10 članov pa 2 in pol litra petroleja. V Trbovljah je okrog 650 gospodinjstev, ki so navezana na petrolej. Nakazovanje petro-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Praktiki, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MOSKI

PRI ŽIVČNI SLABOSTI poskusite OKASA. Ogl. rep. pod št. 5. in 6. — Dobi se v vsaki lekarni. Po želji pošljemo brezplačno. Poljano distribucija. DELINI. Ogl. rep. pod št. 5. in 6. — Dobi se v vsaki lekarni. Po želji pošljemo brezplačno. Poljano distribucija.

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje zaves, petla, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gosposvetska c. 12. in Franciškanova ul. 3. 8. T.

ODDA SE s 1. marcem pekarija ali za trgovski lokal oz. skladišče, v sredini mesta v Kranju. Informacije sodni upravitelj Likovar Joško, trg., Kranj. 513

KLISEJE ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

SPET BOSTE MLADI, KREPKI IN PREROJENI če boste stalno uživali »AMBROZEVO MEDICO«

Dobite jo le v »MEDARNI«, Ljubljana, Židovska 6. 13. T.

SLUŽBE

BRIVSKEGA POMOČNIKA dobrega delavca — sprejemem takoj. — Javiti se brzojavno. Brivsko-frizerski pomočniki imajo prednost. Naslov: Janko Smrekar, frizer, Bohinjska Bistrica. 512

LOUK

Najmanjši znesek 8.— din Beseda 50 par. Davek posebej.

STARSI zganite se pravočasno in preiskrite otrokom dobrega inštruktorja. Ponudbe na upravo lista pod »Profesor«. 2674

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRGOVSKO HISO enonadstropno, z dobro vpeljavno trgovino v obsejnejem pasu zaradi pomanjkanja gotovine takoj prodam. — Ponudbe na upravo pod 2. P. 2991

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Naša dobra in ljuba mamica, soproga in hčerka, gospa

Julka Gorišek
rojena Glaser

nas je nenadoma danes za vedno zapustila.

K večnemu počitku jo bomo spremili v sredo 19. t. m. na župno pokopališče v Rušah.

Prosimo za tiho sožalje.

BEOGRAD-RUŠE, dne 16. februarja 1941.

Obitelj Mirko Gorišek in Viktor Glaser

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega ljubljenege sina in brata

Janka Zakotnika

dipl. elektrotehnika

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki ste z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje in vence ter ga v tako obilnem številu spremili na njegovi poslednji poti. Vsem skupaj in vsakemu posebej najtoplejša zahvala!

STARI DVOR, 18. februarja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Moja „Vesela vdova“ — žena 35 let

Skladatelj sam čestita svoji priljubljeni opereti k 35 letnici — Prva uprizoritev je bila 30. decembra 1905

Veliki madžarski mojster Franc Lehár, čigar operete so nastopile z Dunaja in Berlina zmagoslavno pot po vsem svetu, je prisostvoval te dni svečani predstavi svoje operete »Dežela smehljaja« v Parizu. Tudi Parizani so se čudili 72letnemu skladatelju, kako mladeniško čil še dirigira svoje večno mlade operete, med njimi »Veselo vdovo«, kateri Lehár sam čestita k 35. rojstnemu dnevu.

Pogosto je bilo napisano pod prvimi notami valček »Ustne molice« (opazka zelo lepo). Človek ga lahko vedno znova posluša. V nekem humorističnem listu sem videl sebe kako grem nič hudega sluteč z rokami v žepu po ulici. Za vozalom stojita dva možakarja z gorjačo. Pod sliko je bilo pa napisano »Zaradi nje so ponorele naše žene.« Premislila bova Lehárja. Ko sem prisostvoval pri svečani uprizoritvi svoje operete v Kopenhagenu je po zadnjem prizoru kar deževalo cvetje na oder. Eden najznamenitejših in največjih mož Danske pesnik Holger Drachmann, ki je prišel ob takih prilikah navadno v svečani obleki z mnogimi odlikovanji in feso na glavi, je vodil val navdušenja. Ko sem se pojavil med igralci na odru, mi je priletel njegov fes pred noge. Z močnim glasom me je naprosil naj sam zaigram valček iz svoje operete. Iz orkestra so mu pomolili violino. V zadregi sem dejal, da so na violini samo tri strune, toda mladeniško čil 60letni pesnik je odločno zahvalil, naj mi dajo drugo. Ker sem k sreči dober goslač je šlo precej dobro. Spremljal me je orkester in tako je mož v parterju dosegel svoje.

Mnogi odri so si opomogli z »Veselo vdovo«. Tako je moja opereta rešila Björnsona ml. krize in mu pomazala dvigniti gledališče v Oslo. Ko je z »Veselo

vdovo« zaslužil mnogo denarja in jo potem zavrgel, se je pojavila karikatura, prikazajoča Björnsona pred spomenikom »Veselo vdovo« kako se ji priklanja in zahvaljuje: »Miruj lepa stvarca, ti si mi rešila življenje. Gledališki ravnatelj ki operete niso hoteli uprizoriti, si tega nikoli niso mogli oprostiti. Ne morem bi povedati na koliko odrih sem sam vodil premiero ali jubilejno predstavo. Povabljen sem bil v malone vse evropske in tudi prekmorske države.

Človek bi mislil, da mora kakor vsaka prilena žena tudi moja »Vesela vdova« dobiti gube in da je potrebna obnovitve. Gube, ki so jih odtrgali na nji so bile napravljene umetno. Niso se zadovoljili s tem, da so ji prikrajali vložke, temveč so jo prikrajavali tudi kot revito s 30 silkami. Za nelo posebno priliko sem svoje delo malo razširil in pri tem sem opazil, da vesela vdova solah nima overture. To uverturo so prvič igrali dunajski Filharmoniki v Solzbuzu. To je bilo moje posvetilo mestu Dunaju, obenem pa zahvala za prstan, poklonjen mi v imenu Dunaja. Po mojem mnenju je vsako delo najboljši v svoji prvotni obliki. Na njegovi strukturi bi se ne smelo nič izboljšati, tudi če se sčasoma pokaže potreba po korekturi.

kjer so dosegli velik uspeh. Pred kratkim je ruska javnost z navdušenjem sprejela ruski prevod Bismarkovih misli in spominov. Višek nemške ruske kulturne izmenjave je pa proslava 170-letnice rojstva skladatelja Beethovna. Samo v decembru so priredili v Moskvi 30 Beethovnovih koncertov.

Sredi decembra je priobčila »Pravda« obširen članek o Beethovnu. Njegovo genialno ustvarjanje karakterizira z naslednjimi besedami. S svojo umetnostjo je prelomil ozke meje takratnih simfonij in vplel v nje nov globok idealistično filozofski smisel. Od tretje do devete simfonije, ki predstavlja višek in krono simfoničnega ustvarjanja, je vsaka biser, vsaka zase edinstveno in originalno delo. Vse simfonije skupaj nam prinašajo nov edinstven slog in vedno radi gledamo njegove klasične slike, ki pomenijo v pravem pomenu besede višek ustvarjanja človeškega duha.

Trše od najtršega jekla

V tehniki se rabijo zdaj zelo trde kovinske zlitine. Med te spadajo ne rjavjeve kromoniklove zlitine, kaljena moneova zlitina iz medi in nikla in podobno. Za obdelavo teh zlitin je potreben še trši material. Ko so ga iskali, so odkrili v Ameriki novo snov, ki po svoji trdoti prekaša tudi najtrše jeklo.

To je snov, spadajoča po svojem kemičnem značaju med takozvane karbide, med katere spada tudi znani karborundum. Karborundum je spojina oksida s kremenom takozvani karbidkremena, d čim je nova snov karbid-titana (kremenu sorodne kovine) in volframa (tungstena). Izdelovanje te snovi je zanimivo zato, ker se pri nji razloži zmes scheelita s titanom

in ogljikom v tekočem niklju in sicer pri temperaturi nad 2.000 stopinj. V tej nastali kopeli nastajajo pri ohlajanju kristali, nove snovi in te se potem izločijo iz nikla tako, da nikelj raztopimo v ledki, ki na karbid ne učinkuje. Karbid prenese obtežitev 1.400 do 2.000 kg na kvadratni centimeter. Njegova trdota merjena v stopinjah znaša 89 do 91, dočim znaša trdota najtršega strojnega jekla največ 83.

Nemška knjižnica v Leipzigu

Na nemškem trgu v Leipzigu v neposredni bližini slovitega spomenika bitke narodov in prostora, kjer se vrše velesejmi, je velik blok stavb lepe arhitekture, v katerem je »Nemška knjižnica«. Ta centralni arhiv nemškega duhovnega življenja se skriva pod skromnim imenom »Nemška knjižnica« in njegova naloga je zbirati vsa književna dela, kar jih je izšlo od leta 1913 v nemškem jeziku. Tu sem prihaja mnogo dijakov, pa tudi znanstvenikov željnih znanja in raziskavanja.

Zbirka nemške knjižnice je narasla od leta 1935, ko je štela 1.250.000 do letos na 1.600.000 knjig. Pod gotovimi pogoji se dobe knjige tudi na posodo. Zbirka obsega knjige brošure, tednike, umetnostne revije, zemljevide itd. iz tu in inozemstva. Organizacija je že tako izpopolnjena, da so zelo redki primeri, da bi knjižnica v Leipzigu ne dobila nove knjige, ki izide kjerkoli na svetu v nemščini. V 55 državah izhajajo najrazličnejša književna dela v nemščini. 33.000 mest v teh državah je v stalni zvezi s to knjižnico. Tako se ne more izgubiti nobena plodna ideja preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Tako kulturno ustanovo bi moral imeti vsak narod.

Pomen kuncereje v današnjih časih

Kuncereja je zdaj v prvi vrsti gospodarska korist

Ljubljana, 18. februarja
Četudi nismo neposredno prizadeali po vojnih strahotah, se vendar zaradi svetovnih razmer tudi v našem splošnem gospodarstvu sporedno odražajo neprijetne posledice. Predvsem nastajajo tudi pri nas prehranjevalne težave. Zato usmerjamo vse naše prizadevanje tako, da čim bolj zvišamo proizvodnjo hrane in življenjskih potrebščin, med katere spada tudi proizvodnja mesa, ki je za prehrano prebivalstva mest še zlasti važna.

Dolžni smo torej, z vsemi razpoložljivimi sredstvi dvigniti proizvodnjo mesa. Ta dolžnost naj se ne razteza samo na vasi in kmetovalce, temveč na vse poedince brez razlike. Zelo pomembno je, da vsak kosček hrane, ki se lahko uporabi kot krmino, ali sleherni odpadki služijo svojemu namenu. Neizkoriščen krmino in raznih odpadkov v današnjih izrednih razmerah moramo smatrati za največjo nepremišljenost, ki škoduje našemu splošnemu narodnemu gospodarstvu.

V vsakem gospodinjstvu imamo raznih odpadkov zaleženja in sadija pa tudi kako skorjo kruha, kar vse lahko izkoristimo za živalsko krmo. Zal pa vsi ti odpadki največkrat propadejo na smetiščih. Če v posameznem gospodinjstvu pomenijo precejšnjo izgubo na vrednosti odpadki, ki jih skozi vse leto neizkoriščene zametujemo, toda kakšne vrednosti propadejo tako po vseh večjih mestih in končno v vsej državi! Ako bi vso to vrednost izkoristili za proizvodnjo mesa, bi se zvišala tako znatno, da bi se ta vidno odražalo v našem splošnem narodnem gospodarstvu in prehrani.

Kako najbolje izkoristimo te odpadke? To je važno predvsem za mestna gospodinjstva, kjer je vedno največ odpadkov, ki neizkoriščeni potujejo na smetišča. Edina žival, ki jo z lahkoto gojimo tudi v največjih mestih, je kuncec. Kuncec potrebuje razmeroma prav malo prostora in tudi ne razširja nikakega neoprijetnega vonja, če vzdržujemo čistotno. Zadoštuje že m² ploskve, da postavimo končnico z dvema ali tremi etažami, katerih vsaka ima 0,80 m² obsega. Postavimo jo lahko na dvorišče, na vrto ali v svetli dvorani, gospodarskem poslopuju itd. Kuncec odlično izkoristi vse rastlinske odpadke. Reja kunccev je v vsakem primeru donosna tam, kjer nam prepičlo razpoložljiva hrana in pomanjkane prostora onemogočata gojitve živine, t. j. v mestih. Zategadelj je naša dolžnost, da širimo rejo kunccev po vseh mestih in predelih naše domovine. S tem bomo dosegli, da vso ogromno vrednost, ki sedaj propada v obliki raznih odpadkov, gospodarsko izkoristimo, oziroma da vse te na videz neznatne odpadke izpremenimo v zdravo, tečno meso in dragoceno krmo. Propagando za rejo kunccev moramo izvajati intenzivno, sistematično in vztrajno, toda

brez pretiravanja. Bilo bi zelo napačno, ako bi propagirali rejo kunccev v velikem stilu. Na vsak način je donosna le v takem obsegu, da jo izvajamo prvenstveno v okviru izkoriščanja one hrane, ki bi sicer propadla. Za posamezno gospodinjstvo zadostuje reja z eno ali dvema plemenskima samica. Za rejo v večjem stilu bi dosegli baš nasprotno, nego si želimo. Trošili bi za rejo kunccev večje količine živalske krme, ki sicer služi za rejo živine, poleg tega bi sama reja kunccev posala nedonosna, ker bi bila odvisna pretežno od uporabe drage živalske krme. Za rejo kunccev velja načelo, da bomo narod emu gospodarstvu koristili le z velikim številom malih rejcev, a nikakor ne z malim številom velerejev.

Prvo načelo torej je, da redimo posamezniki samo toliko kunccev, kolikor imamo možnosti, da jih prehranimo brez večjih težav. Umevno je, da se pri tem ni potrebno omejevali samo na odraščajočo razpoložljivo hrano iz lastnega gospodinjstva. Rejec lahko zaprosi tudi sosed valce, sosed in znanca, da mu tudi on nudijo nepotrebne film odpadke, namsto da bi jih zavrgli. S tem bodo tudi oni, ki ne goje kunccev, doprinesli svoj delež k izboljšanju našega gospodarstva.

V današnjih razmerah za kuncereja ne sme biti merodajno izključno športno stremenje, marveč v prvi vrsti gospodarska korist. S tem pa seveda ni rešeno, da vzgajamo kar koli, samo da je kuncu podobno. Vzreja kakršnih koli križancev nima smisla. Najbolje pa se lahko vsakdo pouči, če se v vseh vprašanih rejah malih živali, ki je danes izredno važna in postaja vsak dan bolj pomembna, zateče k strokovnemu društvu »Mali gospodari« v Ljubljani. Gospodarska ulica 4, kjer dobite brezplačno vse potrebne informacije.

Tudi v Ljubljani je lepo število domov malih gospodarjev, mnogo vrtov in gospodinjstev, kjer bi reja kunccev pomenila važno pridobitev in bi imela blagodejen vpliv tudi na ljubljanske tržne razmere.

Ahčan Jože

Št. Pavel pri Preboldu

— Odbor za zimsko pomoč. Po nalogu sreskega načelnika v Celju, se je v našem kraju ustanovil akcijski odbor za zimsko pomoč s predsednikom, županom g. Uršičem Antonom, člani odbora pa so: gg. Sadnik J., prvi član občinske uprave ter ravnatelj, Mautner, dr. Tajnšek V., ban. zdravnik, Sagaj Marko, župnik in Planar A., šol. upravitelj. V okviru te pomoči je še tukajšnja tovarna obdarovala reveže, objubila pa je svojo pomoč še za nadalje. Tudi občinska uprava je objubila izdatnejšo pomoč, dasiravno že sedaj redno podpira najpotrebnejše. Vabijo pa se tudi drugi pridobitni krogi, da nudijo akcijskemu odboru vso pomoč.

Tihotapci demantov v Južni Afriki

Izkušnjava je prevelika, da bi jo mogel človek premagati

Zadnja leta, ko so odkrili v obalnem okraju Namakualandu na jugozapadni obali Južne Afrike velika demantna polja, je postalo odnoco malo pristanišče Port Nolloth pravo zbirališče tihotapcev demantov. Ogromna demantna polja v pesčnih kotlinah okrog Aleksandrovega zaliva ob reki Oranje je bilo odkrito šele leta 1928. Takoj v začetku je bilo mnogo donosnejše od večinaa del izčrpanega demantnega polja v Kimberleyu, tako da ima zdaj prvenstvo med demantnimi polji sploh. Dragi kamni iz tega polja so tudi mnogo čistejši in jasnejši od demantov z drugih nahajališč. Novo polje daje letno za več deset milijonov dragocenega čistega ogljika. Bili so celo tedni, ko so pridobili za en milijon funtov šterlingov teh dragih kamnov.

Južnoafriška vlada se je kmalu po odkritju polastila vsega tega demantnega polja in takoj v začetku je zaposlila tam vsem zanesljive delavce večinaa belokožce. To pa seveda ni moglo preprečiti tihotapstva najdenih demantov. Posebna policija neprestano patrolira noč in dan po vsem okraju okrog demantnega polja. Obo-rožena je tako, da drži na videz v šahu pustolovce, prihajajoče iz vseh krajev sveta. Toda demanti so v resnici dovolj močna vaba, da se pustolovci ne boje niti svinčenk. Tako prihajajo v Južno Afriko cele tolpe pustolovcev, zločincev in tihotapcev tega dragocenega blaga. Tolpe napadajo celo policijske patrulje. V vseh južnoafriških mestih, zlasti v Johannesburgu, Pretoriji, Kapstadtu in Kimberleyu imajo tihotapci svoja gnezda in dobro organizirana skrišališča. Čim se ponudi prilika večjega tihotapstva demantov, so tihotapci takoj pri rokah.

Iscalci demantov vsega okraja Namakualanda se zbere enkrat v mesecu v Port Nollothu, da se založe z vsemi potrebščinami, obenem pa seveda prodajo pod roko nekaj skritih demantov. Čeprav so iskalci večinaa belokožci in precej zanesljivi, vendar ne morejo premagati izkušnje in nekaj dragih kamenčkov se jih vedno prime. Vsek dan se morajo podvreči zelo strogi kontroli, kljub temu si pa znajo pomagati in skriti nekaj demantov, da jih spravijo pod roko v denar. V pristaniškem mestu kar mgoli detektivov, najmanjša kazen za tihotapstvo demantov je pet let ječe za prodajalca in za kupca, vendar pa trgovina z demanti cvete. Če bi prišli vsi demanti, kar jih najdejo, hkrati na trg, bi pomenilo to paniko na demantnih borzah v Newyorku, Londonu, Amsterdamu in Parizu. Kakor so pa uradno najdeni demanti spravljivi v varnih tresorih demantnih družb, tako pridejo tihotapljeni demanti po najkrajši poti navadno z letali v južnoafriška mesta, kjer jih spravijo v varne tresore tihotapske organizacije.

Mnogo težje je tihotapstvo demantov na Kimberleyjskih poljih, kjer so površinska polja že izčrpana, da morajo iskati demante globoko v podzemnih rovinah. Tam je tatvina demantov združena z večjimi težkocami se zato, ker morajo delati delavci nagi. Vsa taborišča na demantnih poljih so ograjena z visokimi žičnimi ograjami in žica je elektrizirana. Poleg tega pa hodijo okrog taborišč močni oddelki policije s hudimi psi. V starih demantnih poljih delajo že zamorci iz portugalske vzhodne Afrike, domačini iz Basutulanda in Zanzibara ter Hotentoti. V teh starih taboriščih so zgrajene higienske naprave, stanovanja, kuhinje in bolnice. Stvelo zamorskih delavcev, zaposlenih večinaa v podzemlju, znaša več tisoč. Pa tudi zamorci radi krađejo demante, če le morejo. Pogosto se odpravljajo med iskalci demantov krvave drame, zlasti če poskusi nekaj zamorcev z ukradenimi demanti pobegniti preko puščave Kalahari. Njihova usoda je enako zapetena, če pridejo v roke policijski patrulji ali če jih na begu ustrela.

Moskva slavi Beethovna

Velikega zanimanja za nemško kulturo, ki ga kaže zadnje čase Moskva, dokazuje mnoge uprizoritve Goethejevih in Schillerjevih dram v moskovskih gledališčih,

A. E. Fielding

Črna mačka — prinaša srečo

Roman

— Morda ni točno tako, toda prizadeval sem si, napisati vsebino čim točneje.

V pismu je bilo vse, kar je bil Farrant povedal. Nekateri stavki so bili napisani točno v slogu, kakršnega je rabil sir Henry, nekatere besede so bile pa zvezane in v pismu so bile tudi slovnične napake, ki bi jih sir Henry seveda nikoli ne bil napravil. Pointer si je dal po Farrantu pismeno potrditi, da je lastnorčno napisal pismo, potem ga je pa še podrobno zaslišal o vsem. Farrantove izpovedbe so se ujemale s prejšnjimi. Odgovarjal je jasno in brez oklevanja. Ko ga je pa Pointer vprašal, kako je s prijateljskimi stiki med njegovo rodbino in sirom Henryjem, se je izognil jasnemu odgovoru.

— Nekoliko točneje mi morate pojasniti, kako ste se seznanili s sirom Henryjem, — je dejal Pointer končno.

— Seznanila va se v Franciji, kakor sem vam že povedal.

— Ali imate morda kakšna pisma ali skupne prijatelje?

— Uničili so jih rdeči, — je odgovoril Farrant.

— Ali ste pripravljeni iti z menoj k odboru španskih beguncev, kjer bi vas gledale tega temeljito zaslišali? Moral bi to storiti, da se dokažejo prijateljske vezi med vašo rodbino in sirom Henryjem, o katerih toliko govorite.

Farrant je zardel in nekaj časa je bil zopet bled kakor zid.

— Kaj je tako važno, kako sem se seznanil s sirom Henryjem?

— Kako ste se seznanili z njim? — je ponovil Pointer svoje vprašanje.

Farrant ni odgovoril. Stisnjenih pesti, zaprtih oči in bled kakor zid je čakal, kaj bo Pointer storil.

— Glejte, Farrant, rad bi si bil na jasnem o nečem. Osumljeni ste izsiljevanja in povem vam še več. Če mi vse odkrito priznate, ne bo vložena proti vam tožba.

— Izsiljevanja! Farrantu je prvi lip kar sapa zaprlo. Izsiljevanja! — je ponovil. — Saj to bi pomenilo, da bi ga ne mogel umoriti. Kdo bi pa bil tak tepec, da bi ubil človeka, od katerega lahko dobi denar. — Zdelo se je, da mu je ob tej misli znatno odleglo.

— Torej to je past, — je nadaljeval Farrant glasno svoje misli in njegov obraz je zopet zardel. — Da, vi uporabite stekleničico, ki jo je držal v roki in poročete, da sem ga umoril samo zato, da bi si rešil življenje in dobil ta denar.

Pointer je vstal. — Dobro, Farrant, kakor sami veste, se vaša zgodba nikomur ne zdi verjetna. Toda mi bomo prišli resnici do dna in obvestimo vas pravočasno o izidu preiskave. Mimogrede rečeno, kdo vam pa streže v Broadbendsu?

— Drugi komornik — Harry... ali Henry, če se ne motim.

— Ali je videl vašo priljago?

— Ne, sami veste, da je bilo v hiši vse narobe. Šele opolnoči sem legel k počitku. Nisem opazil, da bi bil kdo preiskoval moje sobo.

Pointer je rekel potem Farrantu, naj se vrne v Broadbends, toda za njim je poslal svojega agenta Bowlesa. Pojasnil mu je, da se lahko giblje po Broadbendsu kakor navadno, toda samo s to razliko, da mora vso njegovo korespondenco pregledati Bowles, torej tudi pisma, ki bi jih morda pošiljal v hotel.

Farrant je stopil k vratom in zamrmral: Upam, da bo moje življenje tam varno.

— Policijski uradnik sem, — je odgovoril Pointer suhoparno. — Kot tak sem odgovoren za vaše življenje in varnost... dokler ta zadeva ne bo pojasnjena.

— Napišem torej to pismo, — je dejal Farrant končno ves bled.

Pointer mu je narekoval pismo. Ko je bilo napisano, je odšel z Bowlesom najprej v hotelsko pisarno, potem naj bi se pa odpeljala s takšnim v Broadbends. Še poprej je pa Pointer vprašal po naslovu O' Malleya. Dotični očitno ni imel naslova. Pointer ni sitnaril s tem. Takoj po Farrantovem

odhodu je telefoniral komisarju Scotland Yarda. Le-ta mu je povedal, da se državni tožilec zelo zanimava za Farranta in da bi bil rad takoj informiran o vsem, kar se ga tiče. Pointer se je takoj odpeljal k njemu.

Sir Edgar Broughton ga je pazljivo poslušal, potem je pa dejal: Zanimiva zgodba, mar ne? Rad bi poznal razlog, zakaj mu je bil Bachelor taklo hvaležen. Nekaj se mi dozdeva. Ali ste mu dali razumeti, da ga ne bomo preganjali zaradi izsiljevanja, če bi vse odkrito priznal?

Pointer je odgovoril, da je storil to, da je pa Farrant mislil da mu hoče nastaviti past, da bi vrnil denar, ki ga je bil dobil.

— Kaj morda misli, da ga bo mogel obdržati, ko bo obešen? — je vprašal Broughton... Čeprav... bolje bi bilo da bi vse priznal. Tu imam imena katerih mož, o katerih mislim, da so kršili zakon.

— Med njimi je ime Arnold Gazler ali Mentrobos, gospod? — je vprašal Pointer.

— Zakaj?

— Farrant omenja ti dve imeni kot svoj hotelski naslov. Najbrž je poznal nekoč mogočega tega imena. Imeni sta tako nenavadni, da si ju gotovo ni izmislil. Morda je v vašem seznamu podobno ime. In to bi nas utegnulo privedi na sled Farrantovi preteklosti.

— To je pametna misel. Eno izmed teh imen je v seznamu angleških beguncev iz Španije. O tem sem skoraj prepričan. To je ime Gazler. Slučajno imam ta seznam pri sebi. — Broughton je pozvonil svojemu tajniku in kmalu je pregledoval seznam.